

**SLOVENSKÁ POĽNOHOSPODÁRSKA UNIVERZITA
V NITRE**

FAKULTA EKONOMIKY A MANAŽMENTU

1133085

**ŠTRUKTÚRA PRODUKCIE AGROKOMODÍT
SLOVENSKEJ REPUBLIKY A DETERINANTY JEJ
VÝVOJA**

2011

Diana Bujalková

**SLOVENSKÁ POĽNOHOSPODÁRSKA UNIVERZITA
V NITRE
FAKULTA EKONOMIKY A MANAŽMENTU**

**ŠTRUKTÚRA PRODUKCIE AGROKOMODÍT
SLOVENSKEJ REPUBLIKY A DETERMINANTY JEJ
VÝVOJA**

Bakalárska práca

Študijný program:	Ekonomika podniku
Študijný odbor:	6284700 Ekonomika a manažment podniku
Školiace pracovisko:	Katedra ekonomiky
Školiteľ:	Elena Hošková, Ing.

Čestné vyhlásenie

Podpísaná Diana Bujalková vyhlasujem, že som záverečnú prácu na tému „Štruktúra produkcie agrokomodít Slovenskej republiky a determinanty jej vývoja“ vypracovala samostatne s použitím uvedenej literatúry.

Som si vedomá zákonných dôsledkov v prípade, ak uvedené údaje nie sú pravdivé.

V Nitre 5. máj 2011

Diana Bujalková

Pod'akovanie

Touto cestou chcem vyjadriť svoje poďakovanie za odbornú pomoc a vedenie počas písania práce svojej školiteľke Ing. Elene Hoškovej. Ďakujem.

Abstrakt

Témou bakalárskej práce je štruktúra produkcie agrokomodít Slovenskej republiky a determinanty jej vývoja. Základný cieľ práce je zostavenie prehľadu štruktúry rastlinnej a živočíšnej produkcie a identifikácia ich determinantov, ktoré produkciu ovplyvňujú. V práci sme sa zamerali z rastlinnej produkcie na obilniny, olejniny, strukoviny, zemiaky a cukrovú repu a zo živočíšnej výroby sme sa zamerali na hovädzí dobytok, surové kravské mlieko, ošípané a hydinársku produkciu. Ako základné determinanty vývoja produkcie sme identifikovali klimatické podmienky, oševné plochy, zberové plochy, hektárové úrody a cenový vývoj prvovýrobcov. Štruktúra produkcie agrokomodít je z hľadiska budúceho smerovania poľnohospodárstva veľmi dôležitá nakoľko ovplyvňuje budúce výnosy z úrody a náklady, ktoré sú pri rôznych komoditách odlišné.

Kľúčové slová : poľnohospodárstvo, agrokomodity, štruktúra produkcie, rastlinná výroba, živočíšna výroba

Abstrakt

The topic of a bachelor thesis is production structure of the agriculture commodities in the Slovak republic and the determinants of its progress. The main objective of the thesis is provide the brief overview through the production structure of the crop production and the livestock production and marked effect of its determinants. We focus on the cereals, oilseeds, leguminous plants, potatoes, sugar-beet from the crop production and from the livestock production on the cattle, raw cow's milk, pigs and poultry. As the main determinants we have identified the crop acreages, harvested areas, the yield and the price development of primary producers of the agriculture commodities. Production structure of the agriculture commodities is very important in terms of the future direction of the agriculture cause its effect the future revenue from the yields and the costs which are different for the otherwise agriculture commodities.

Key words : agriculture, agriculture commodities, production structure, crop production, livestock production

Obsah

Obsah	5
Zoznam tabuliek	6
Zoznam skratiek a značiek.....	8
Úvod	10
1 Súčasný stav riešenej problematiky doma a v zahraničí.....	12
1.1 Poľnohospodárstvo doma a v zahraničí.....	12
1.2 Poľnohospodárska výroba	14
1.2.1 Rastlinná výroba	15
1.2.2 Živočíšna výroba.....	19
2 Cieľ práce.....	22
3 Metodika práce a metódy skúmania	23
4 Výsledky práce	24
4.1 Štruktúra produkcie agrokomodít Slovenskej republiky podľa regiónov	24
4.2 Rastlinná produkcia a determinanty jej vývoja	26
4.2.1 Obilniny	26
4.2.2 Olejniny.....	31
4.2.3 Strukoviny.....	33
4.2.4 Zemiaky	35
4.2.5 Cukrová repa	37
4.3 Živočíšna výroba a determinanty jej vývoja	38
4.3.1 Hovädzí dobytok.....	40
4.3.2 Kravské mlieko	41
4.3.3 Ošípané	42
4.3.4 Hydinárska produkcia	43
Záver	45
Zoznam použitej literatúry	48

Zoznam tabuliek

- Tab. 1 Úroveň rastlinnej a živočíšnej produkcie SR za regióny
- Tab. 2 Bilancia Obilnín spolu
- Tab. 3 Bilancia Pšenice
- Tab. 4 Priemerný vývoj cien výrobcov Pšenice
- Tab. 5 Bilancia Jačmeňa
- Tab. 6 Priemerný vývoj cien výrobcov Jačmeňa
- Tab. 7 Bilancia Raže
- Tab. 8 Priemerný vývoj cien výrobcov Raže
- Tab. 9 Bilancia Ovsu
- Tab. 10 Priemerný vývoj cien výrobcov Ovsu
- Tab. 11 Bilancia Kukurice
- Tab. 12 Priemerný vývoj cien výrobcov Kukurice
- Tab. 13 Bilancia Olejnín spolu
- Tab. 14 Bilancia Repky
- Tab. 15 Priemerný vývoj cien výrobcov Repky
- Tab. 16 Bilancia Slnečnice
- Tab. 17 Priemerný vývoj cien výrobcov Slnečnice
- Tab. 18 Bilancia Sóji
- Tab. 19 Priemerný vývoj cien výrobcov Sóji
- Tab. 20 Bilancia Strukovín spolu
- Tab. 21 Bilancia Šošovice
- Tab. 22 Priemerný vývoj cien výrobcov Šošovice
- Tab. 23 Bilancia Fazule
- Tab. 24 Priemerný vývoj cien výrobcov Fazule
- Tab. 25 Bilancia Zemiakov
- Tab. 26 Bilancia Zemiakov skorých konzumných
- Tab. 27 Priemerný vývoj cien výrobcov zemiakov skorých konzumných
- Tab. 28 Bilancia zemiakov ostatných konzumných

-
- Tab. 29 Priemerný vývoj cien výrobcov zemiakov ostatných konzumných
- Tab. 30 Bilancia Cukrovej repy
- Tab. 31 Priemerný vývoj cien výrobcov cukrovej repy
- Tab. 32 Úroveň živočíšnej výroby na 1 obyvateľa
- Tab. 33 Bilancia Hovädzieho dobytku spolu
- Tab. 34 Priemerné ceny platené výrobcom za jatočné zvieratá bez DPH
- Tab. 35 Bilancia kravského mlieka
- Tab. 36 Priemerná nákupná cena surového kravského mlieka bez DPH
- Tab. 37 Celkový počet prasníc
- Tab. 38 Priemerná cena výrobcov jatočnej ošípanej
- Tab. 39 Priemerné ceny platené výrobcom za jatočnú hydinu a triedené konzumné vajcia

Zoznam skratiek a značiek

CAP	Spoločná poľnohospodárska politika
CEFTA	Stredoeurópske združenie obchodu
DPH	daň z pridanej hodnoty
EC	Európska komisia
EÚ	Európska únia
€/100kg	eur za sto kilogramov
€/kg	eur za kilogram
€/kg.j.hm	eur za kilogram jatočnej hmotnosti
€/kg.ž.hm	eur za kilogram živej hmotnosti
€/t	eur za tonu
€/tis. ks	eur za tisíc kusov
GATT	Všeobecná dohoda o clách a obchode
Ha	hektár
HD	hovädzí dobytok
HDP	hrubý domáci produkt
kg.ž.hm	kilogram živej hmotnosti
ks	kus
l	liter
mil. €	milión eur
M.j.	merná jednotka
MPSR	Ministerstvo pôdohospodárstva Slovenskej republiky
napr.	napríklad
resp.	respektíve
sk. L	chov na území Slovenskej republiky veľkosť - veľké
sk. M	chov na území Slovenskej republiky veľkosť - stredné
SR	Slovenská republika
ŠÚSR	Štatistický úrad Slovenskej republiky

t/ha	ton na hektár
tis. ha	tisíc hektárov
tis. ks	tisíc kusov
tis. t	tisíc ton
tzv.	tak zvane

Úvod

Poľnohospodárstvo zastáva v našich životoch veľmi dôležitú úlohu, pretože sa stará o výživu obyvateľstva a zabezpečuje potraviny pre obyvateľov. Môžeme konštatovať, že poľnohospodárstvo sa v súčasnosti nachádza v nepriaznivom vývoji. Vláda Slovenskej republiky do svojho programového vyhlásenia nezahrnula riešenie problémov, ktorému čelí oblasť poľnohospodárstva a tak musela narýchlo riešiť situáciu, do ktorej sa krajina dostala nie len po existencii ekonomickej krízy, ale aj po povodniach, ktoré zasiahli naše územie.

Verejnosc' zvyšovanie DPH z pôvodnej 19 % sadzby na 20 % odsudzovala a nepovažovala to za najrozumnejšie riešenie. Výrobcovia tak isto neboli spokojný s touto skutočnosťou, pretože viacero prvovýrobcov sa dostalo do existenčnej krízy a zvyšovanie cien by len zas znížil odbyt, ktorý potrebovali zvýšiť.

Existenčná kríza prvovýrobcov bola zapríčinená najmä dovozom lacnejších a menej kvalitnejších výrobkov od zahraničných výrobcov, ktorým cenovo naši prvovýrobcovia nedokážu konkurovať.

Jednou z možností ako dosiahnuť rentabilnejšiu výrobu je cestou znižovania nákladov na výrobu, ktoré sa dajú zredukovať na základe vhodne zvolenej komodity. Problematika, ktorou sa budeme zaoberať v bakalárskej práci, sa dotýka štruktúry produkcie agrokomodít Slovenskej republiky a determinantov jej vývoja. Štruktúru produkcie na našom území môžeme posudzovať z viacerých hľadísk. V prvom rade si môžeme produkciu rozdeliť podľa regiónov a vyhodnotiť na základe vyobrazených výsledkov výkonnosť jednotlivých regiónov. V ďalšom kroku, môžeme posudzovať dosiahnutú produkciu z hľadiska rastlinnej a živočíšnej výroby.

V podkapitole rastlinná výroba si komodity rozdelíme na obilniny, olejniny, strukoviny, zemiaky a cukrovú repu. V každej komoditnej skupine sa budeme venovať podrobnejšie len tým komoditám, ktoré považujeme v štruktúre našej produkcie za najdôležitejšie a posúdime ich súčasnú situáciu na základe zostavených tabuliek, ktoré obsahujú údaje o ich produkcii, hektárových úrodách, osevných a zberových plochách a priemerných cien prvovýrobcov.

V podkapitole živočíšna výroba si komodity rozdelíme na hovädzí dobytok, surové kravské mlieko, ošípané a hydinársku produkciu. Komodity živočíšnej výroby

budeme posudzovať na základe zostavených tabuliek, ktoré obsahujú informácie o dosiahnutej produkcii v rôznych merných jednotkách a o vývoji cien prvovýrobcov.

Štruktúru produkcie budeme posudzovať v hospodárskych rokoch 2006/2007, 2007/2008, 2008/2009 a 2009/2010, pretože v rastlinnej produkcii treba brať ohľad na časový nesúlad, ktorý sa prejavuje začatím výroby v jednom kalendárnom roku a dokončenie výroby v druhom kalendárnom roku.

Na záver práce poskytneme stručný prehľad dosiahnutých záverov, ktoré sme vyslovili na základe poskytnutých údajov, ktoré hodnotia súčasnú situáciu v oblasti poľnohospodárstva, ktorá sa zatiaľ nevyvíja najpriaznivejšie.

1 Súčasný stav riešenej problematiky doma a v zahraničí

1.1 Poľnohospodárstvo doma a v zahraničí

Podľa **Podoláka, A. 2007** možno súčasné svetové poľnohospodárstvo charakterizovať dosť diferencovanými a protichodnými tendenciami, nesúlalom krajín a teritórií z hľadiska nadvýroby a pasívnej bilancie potravín a diferenciácie protekcionizmu výroby a trhu potravín. Ďalej uvádza, že tendencie agrárnej politiky v podstate ovplyvňujú :

- Krajiny s vysokou potravinovou produkciou a najmä exportnou účinnosťou, kde sa problémy nadprodukcie riešia vnútroštátnymi zásahmi, smerujúcimi na dôchodkovú paritu výrobcov a zabezpečujúcich spokojnosť spotrebiteľov. Agrárna politika podporuje tzv. komparatívne výhody extenzívneho typu agroštruktúry.
- Teritória neprimerane vysokej intenzity výroby, komoditnej nasýtenosti, neprimeranej úrovne štátneho protekcionizmu, nízkej plošnej koncentrácie rodinných hospodárstiev a primeranej úrovne spotreby a dostatočnosti potravín. Ale je tu i teritórium stredoeurópskych a východoeurópskych krajín, kde sú poľnohospodárske štruktúry ovplyvňované tendenciami privatizácie a zložitým procesom prechodu na trhovú transformáciu. Vyspelá Európa stredoeurópskym krajinám často pripomína neprimeranú majetkovú, plošnú a pracovnú koncentráciu a niekedy i nereálnu výkonnosť a až neperspektívnosť ich vlastnej ekonomiky.
- Krajiny Európy prakticky až po druhej svetovej vojne reagovali na požiadavky masovej štandardnej výroby potravín a snahu o tendencie veľkovýrobných technológií.

Ďalej uvádza, že od roku 1992 vzniká nová agrárna stratégia EÚ CAP, odrážajúca riešenie problémov nízkej úrovne akceptácie spoločnej politiky, problémov ochrany vlastného poľnohospodárstva pred klesaním svetových cien, riešenia problémov európskeho presýtenia potravinami, previazanosťou EÚ s realizáciou politiky GATT a najmä riešenie problémov krajín strednej a východnej Európy s ich transformáciou na podmienky EÚ. Reformná politika CAP akceptuje nové tendencie trhov výrazne ovplyvňované striktnými obmedzeniami politiky GATT na podmienky EÚ. Medzi obmedzujúce opatrenia, ktoré s danou reformnou politikou súvisia zaraďuje :

-
- redukcii garantovaných cien a intervenčných nákupov u obilnín, olejnín a strukovín, čiže bielkovinových plodín
 - produkčný pokoj na 15 % pôdy predznačených plodín a farmárom kompenzačné vyplácanie mimo produkčných aktivít, pri zapojení sa farmára do útlmového programu minimálne na 10 % - 15 % pôdy, okrem farmárov s plošnou koncentráciou farmy do 20 ha
 - reorganizáciu trhu s mliekom, súvisiacu reguláciu kvót, intenzitnú hustotu dojníc, cenové zvýhodnenia, i nezvýhodnenia, vo vzťahu k farmovej koncentrácii kráv a ich ročnej úžitkovosti
 - podporu výroby alternatívnych komodít
 - opatrenia zamerané na agro - enviromentálny program
 - opatrenia súvisiace s podporou poľnohospodárstva v nepriaznivých oblastiach, podpora predčasného odchodu farmárov na dôchodok

Demo, M. 2005 chápe poľnohospodárstvo ako základnú hospodársku činnosť človeka pričom poľnohospodárska výroba predstavuje vedomé a systematické využívanie prírodných síl a zdrojov, ktoré zhodnocuje biologické vlastnosti niektorých rastlín a živočíchov k zabezpečeniu potravy a ďalších surovín potrebných na uspokojenie základných existenčných potrieb človeka.

Podolák, A. 2007 považuje za zvlášť dôležitý ukazovateľ posúdenia makroekonomickej diferenciacie európskych agroštruktúr podiel poľnohospodárstva na HDP, a výrazný je najmä pri krajinách CEFTA, čo súvisí i s celkovou zamestnanosťou v poľnohospodárstve a podielom exportu a importu ich agroobchodu na celkovom HDP. Vysoká závislosť krajín na poľnohospodárstve sa prejavuje v Rumunsku, Bulharsku, Maďarsku a celkove i v krajinách CEFTA.

Demo, M. 2005 hodnotí druhú polovicu 20. storočia v poľnohospodárstve z pohľadu rozvinutých krajín, ako úspešnú nakoľko uspokojilo potreby produkcie potravín a úrody hlavných plodín rásli. Avšak aj popri týchto dosiahnutých výsledkoch, ktoré boli dané aj výsledkom výskumu, technologickými inováciami, zavedením nových odrôd, používaním hnojív a pesticídov sa stávame svedkami degradácie prírodných zdrojov, na ktorých je samotné poľnohospodárstvo závislé. Rozvíja sa tiež veľká závislosť celého systému od neobnoviteľných zdrojov. Konvenčné poľnohospodárstvo je rozvíjané s cieľom maximalizácie produkcie a zisku a túto intenzitu pomáha vo vyspelých krajinách zaisťovať šesť hlavných pilierov – intenzívne

obrábanie, monokultúry, závlahy, aplikácia priemyselných hnojív, chemická ochrana rastlín a v poslednej dobe i génové manipulácie. Spolu potom tvoria systém, v ktorom jeden pilier je závislý od druhého a zosilňuje nutnosť použitia ďalších.

Zoborský, I. 2006 tvrdí, že agrárna a potravinová politika by mala prednostne podporovať a zvýhodňovať využitie domácich a spracovateľských kapacít a prioritami podpory by sa mali hlavne stať komodity s najväčším predpokladom výhodného umiestnenia na zahraničných trhoch, s dlhodobou tradíciou, kvalitou a dlhodobou prebytkovou bilanciou a komodity s preukázanou perspektívou exportu i po vstupe do EÚ. Prioritami by sa mali hlavne stať obilniny, olejniný a výrobky z nich, čerstvá a mrazená zelenina a ovocie, slad, pivo, víno, škrob, mliečne produkty, izoglukóza, jahňacie a hovädzie mäso a mäsové výrobky.

1.2 Poľnohospodárska výroba

Podľa **Borekovej, B. 2006** rôznorodosť technologických postupov, pracovných procesov a požiadaviek na materiálny a ľudský kapitál vo vnútri odvetvia poľnohospodárstva, ale aj špecializácia podnikov na určité činnosti a výroby, prehĺbila deľbu práce aj v samotnom poľnohospodárstve. Ďalej uvádza, že poľnohospodársku výrobu môžeme rozdeliť na odvetvia rastlinnej a živočíšnej výroby, ktoré súhrne označujeme, ako agroodvetvia.

Poľnohospodárska výroba ako súčasť poľnohospodárstva má viacero špecifických znakov, ktoré sa prenášajú do vybraných produktov a ovplyvňujú celý reprodukčný proces. **Zoborský, I. 2006** medzi ne zaraďuje :

- biologický charakter výrobného procesu
- sezónnosť, efekt výrobného procesu v značnej miere závisí od vplyvu prírodných podmienok najmä rastlinnej výrobe
- nesúlady medzi dĺžkou a priebehom výrobného a pracovného procesu
- obmedzenosť pôdy ako základného výrobného faktora
- vzájomná podmienenosť niektorých odvetví výroby
- vysoká početnosť združených výrob

1.2.1 Rastlinná výroba

Podľa **Zoborského, I. 2006** sa jednotlivé odvetvia rastlinnej výroby dajú ekonomicky hodnotiť a posudzovať na základe viacerých metodických postupov. Pri analýze je možné použiť nasledujúci postup hodnotenia :

- postavenie odvetví rastlinnej výroby vo svetovej ekonomike, v rámci kontinentov a krajín, vývoz a dovoz, efektívnosť zahraničného obchodu – úloha odvetvia z medzinárodného hľadiska.
- národohospodárske postavenie odvetví rastlinnej výroby a ich úloha z celoštátneho pohľadu
- podnikový význam odvetví rastlinnej výroby hodnotený prostredníctvom známych ukazovateľov podnikovej, odvetvovej a výrobkovej ekonomiky
- prírodné zdroje poľnohospodárskej výroby a ich vplyv na úroveň rastlinnej produkcie, pôdne a klimatické podmienky
- fyziologicky – genetické hľadiská a ich realizácia v šľachtiteľskom procese, vysoko výkonné odrody osív sadív, odolné voči chorobám, škodcom a nepriaznivým klimatickým podmienkam
- úroveň manažmentu v odvetviach rastlinnej výroby z hľadiska racionálneho vynakladania intenzifikačných faktorov cez samotnú výrobu až po konečné speňažovanie produktov
- účinnosť intenzifikačných činiteľov, najmä agrotechnicko - výživárskych a ochranárskych, melioračno-závlahárskych spolu s úrovňou technických zariadení.
- produkčná schopnosť odvetví rastlinnej výroby a ich úžitková hodnota
- vývoj nákladovej úrovne rastlinných výrobkov a podmienky ich realizácie
- ziskovosť, resp. stratovosť odvetví rastlinnej výroby posudzovaná hlavne s podnikového hľadiska s vytypovaním príčin, ktoré pozitívne, či negatívne ovplyvňujú zisk, resp. stratu
- ekonomika používaných technológií v odvetviach rastlinnej výroby, vrátane úrovne technických, biologických a dopravných služieb, služieb agrochemických, v oblasti zúrodňovania pôdy, na úseku zásobovania poľnohospodárstva, pozberového spracovania, skladovania, trhovej úpravy rastlinných produktov

-
- tendencie ďalšieho rozvoja jednotlivých odvetví rastlinnej výroby z hľadiska celospoločenských potrieb

Boreková, B. 2006 uvádza, že ekonomické a produkčné výsledky dosahované v agroodvetviach sú výslednicou pôsobenia viacerých vzájomne úzko previazaných charakteristík a faktorov. Rozhodujúca väčšina odvetví rastlinnej výroby je viazaná na pôdu a preto produkčný efekt závisí predovšetkým od kvality tohto základného výrobného faktora a zároveň aj základnej výrobných podmienky. Ďalej naznačuje, že nedostatočné vedomosti a nedodržiavanie pestovateľských technológií spolu s nevhodnou rajonizáciou sa podieľajú na nízkom využití genetického potencionálu našich odrôd a práve preto spôsob výroby a pestovateľskú technológiu považuje za významný faktor ovplyvňujúci veľkosť produkcie.

Černý, I. 2009 uvádza, že rastlinná výroba je základné odvetvie poľnohospodárstva, ktoré sa zaoberá pestovaním kultúrnych rastlín s cieľom dosiahnuť ekonomicky výhodné, stále a primerané úrody v požadovanej kvalite. Ďalej rozdeľuje rastlinnú výrobu na pestovanie poľných plodín na ornej pôde, pestovanie krmovín a pestovanie záhradných plodín a tvrdí, že rastlinná výroba má nezastupiteľnú úlohu z hľadiska tvorby krajiny, teda ekologického.

Podľa **Borekovej, B. 2006** je rozsah rastlinnej výroby pomerne konštantný a aj produkcia sa získa v krátkom vymedzenom čase – zbere, kým v živočíšnej výrobe je rozsah premenlivý a preto vstupy i produkcia sa vyjadrujú na určitý počet krmných dní a medzi výrobné a intenzifikačné faktory zaraďuje pôdu a jej úrodnosť, klimatické a meteorologické prvky výrobného územia, hydrologické podmienky výrobného územia, striedanie plodín, štruktúru plodín, oševné postupy, spôsoby obrábania pôdy, výživu a hnojenie pôdy, ochranu rastlín proti burinám, chorobám a škodcom a použitý biologický materiál.

Zoborský, I. 2006 uvádza, že rastlinnú výrobu možno rozčleniť :

- podľa skupín plodín
- podľa jednotlivých plodín
- podľa využitia produkcie

Živočíšnu výrobu rozdeľuje :

- podľa druhu zvierat
- podľa úžitkového smeru
- podľa vekových kategórií

Černý, I. 2009 uvádza, že poľnohospodárske výrobné oblasti môžeme rozdeliť na území SR na :

- kukuričnú, ktorá má 6 podoblastí, oblasť prezentuje produkčne najlepšie územie SR pre pestovanie kukurice siatej na zrno, teplomilných zelenín a ovocia, viniča hroznorodého a ostatných teplomilných plodín
- repársku, ktorá ma 6 podoblastí a v štruktúre osevných plôch prevažuje repa cukrová a menej sa pestuje kukurica siata na zrno
- obilninársku, ktorá ma 5 podoblastí a výrobné podmienky sú charakterizované typom výrobných štruktúr, v ktorých repa cukrová, kukurica siata na zrno a zemiaky nemajú výrazné zastúpenie
- zemiakarskú, ktorá ma 5 podoblastí a výrobné podmienky sú charakterizované typom výrobných štruktúr obilninársko – zemiakársko – krmovinárskeho zamerania
- krmovinársku, ktorá ma 4 podoblasti a pre podmienky zaradené do tejto výrobnéj oblasti je charakteristické zameranie na živočíšnu výrobu, najmä na chov hovädzieho dobytku a oviec a v štruktúre rastlinnej výroby je to výroba objemových krmív.

Boreková, B. 2006 vidí národohospodársky význam obilnín v tom, že sú rozhodujúcou skupinou odvetví , ktoré zabezpečujú prah potravinovej bezpečnosti, sú významnou zložkou osevných postupov, surovinou pre celý rad potravinárskych i nepotravinárskych produktov a z hľadiska nutričnej a energetickej hodnoty sú významným krmivom pre hospodárske zvieratá.

Podľa **Zoborského, I. 2006** patria obilniny do odvetvia rastlinnej výroby z najvyšším stupňom mechanizácie. Tento fakt sa odráža aj v nákladovej štruktúre avšak v ostatnom období dochádza k zníženiu spotreby práce vplyvom výkonných mechanizmov a lepšej technickej úrovne strojov zo zahraničia.

Podľa **Frančákovej, H. 2010**, patria obilniny k jedným z najstarších potravinových zdrojov, ktoré ľudia získavajú uvedomelou činnosťou z prírody, a dodnes sú v celosvetovom meradle najdôležitejším dodávateľom energie a bielkovín, pričom sú veľmi dobre uskladniteľné, nepodliehajú sezónnym výkyvom ponuky v priebehu roka a ako potravinové suroviny sú aj v súčasnosti relevantne lacné.

Zoborský, I. 2006 uvádza, že ekonomiku výroby obilnín podmieňuje vysoká kvalita osiva, vhodné odrody a ich správna alokácia. Ako dôležitý faktor vidí

zabezpečenie rastlín optimálnym množstvom vlhky, pretože efekt závlahovej vody je vysoký a za nemenej dôležitý faktor ekonomiky výroby obilnín vidí vedecky zdôvodnenú sústavu výživy. Pestovanie obilnín si nemožno predstaviť bez dôkladnej ochrany rastlín, ktorá spĺňa požiadavky ochrany životného prostredia. Ochranou pred rozširovaním chorôb, škodcov a burín je dodržiavanie vhodných osevných postupov so striedaním plodín. Uplatniť možno tiež progresívne technologické postupy a systémy.

Boreková, B. 2006 uvádza, že olejniný sú kultúrne plodiny, ktoré sa pestujú za účelom získania produkcie olejnatých semien, a slúžia ako surovina na výrobu rastlinných tukov a olejov. Ďalej píše, že okrem výživy ľudí je dôležité aj uplatnenie produktov olejnatých semien vo farmaceutickom a v kozmetickom priemysle i ako suroviny na výrobu mazadiel a bionafty. Olejniný sú na Slovensku druhou najvýznamnejšou trhovou skupinou odvetví rastlinnej výroby, pretože rovnako ako vo svetovom meradle, aj na Slovensku došlo k dynamickému rozširovaniu pestovania olejnin a význam vidí aj z hľadiska zahraničného obchodu nakoľko sa s úspechom darí vyvážať skoro všetky druhy olejnin.

Zoborský, I. 2006 klasifikuje zemiaky popri obilninách a strukovinách, tiež ako dôležitú komoditu vo výžive našich občanov. V ostatných rokoch nastali vo svete i u nás vo výrobe tejto plodiny značné zmeny. Vo väčšine európskych krajín ich produkcia klesá. Príčinu vidí v zameraní výroby podľa úžitkových smerov. Ustupuje sa od priemyselného spracovania zemiakov na škrob a hlavne lieh. Skúsenosti ukazujú, že vo výrobe zemiakov môžu obstať len najschopnejší producenti, so zabezpečeným odbytom kvalitnej suroviny pri prijateľných cenách pre spotrebiteľ s ohľadom na kúpyschopnosť. Zemiaky ako odvetvie rastlinnej výroby vyžaduje značné náklady, predovšetkým v dôsledku podstatného zvýšenia cien vstupov. Zemiaky vystupujú v ekonomike poľnohospodárskych podnikateľských subjektov hospodáriacich na pôde a najmä v zemiakarských oblastiach SR ako veľmi významná plodina z hľadiska produkcie a najmä tržieb.

Boreková, B. 2006 označuje zemiaky za tradičnú Slovenskú potravinu a zároveň aj ako hodnotné krmivo pre hospodárske zvieratá, najmä ošípané a tiež za dôležitú surovinu pre škrobárenský a liehovarnícky priemysel.

Podľa **Zoborského, I. 2006** efektívne pestovanie cukrovej repy možno zabezpečiť predovšetkým výkonnými odrodami, správnu kultiváciou a ošetrovaním

porastov, primeranou výživou a ochranou rastlín, znižovaním zberových strát. Za významný faktor zvýšenia produkcie cukrovej repy považuje závlahu.

Podľa **Borekovej, B. 2006** patrí cukrová repa k najdôležitejším technickým plodinám mierneho pásma a súčasne z hľadiska tvorby asimilátov bioenergeticky najvýkonnejšou plodinou osevného postupu, je základnou surovinou pre výrobu cukru, spolu s kukuricou alternatívneho sladidla s nižšou kalorickou hodnotou – izoglukózy a poskytuje vysoko energeticky hodnotné krmivo. Slovenské repárstvo a cukrovarníctvo má u nás viac ako 200 – ročnú tradíciu a prírodné podmienky Slovenska, najmä teplé južné oblasti, vytvárali a vytvárajú predpoklady pre dosahovanie vysokej produkčnosti cukrovej repy a cukru z jednotky plochy.

1.2.2 Živočíšna výroba

Podľa **Pašku, I. 2000** aj pri prebiehajúcej transformácii poľnohospodárstva na Slovensku ostáva chov hospodárskych zvierat významným reprezentantom živočíšnej výroby a dodáva, že práve v tomto procese je jeho smerovanie dôležitejšie ako kedykoľvek pred tým lebo v rámci živočíšnej výroby :

- produkuje potraviny, priemyselné suroviny, zdroje pre krmivársky priemysel, zdroje pre úrodnosť pôdy
- vytvára možnosti podnikania, obchodovania a rozvoja podnikateľských aktivít
- poskytuje zdroje zamestnanosti, príjmov, životných existencií, hobby v športe, agroturistike
- ovplyvňuje vodstvo a atmosféru
- prispieva k symbióze širšieho životného prostredia s humanitným prístupom a etikou človeka.

Zoborský, I. 2006 uvádza, že jednotlivé produkty živočíšneho pôvodu majú výrazne odlišné nároky na vstupy. Je to ovplyvnené jednak biologicky determinovanou schopnosťou využiť energiu krmiva, ale aj rôznou úrovňou chovu a intenzitou úžitkovosti.

Podľa **Pašku, I. 2000** sa na produkcii komodít v živočíšnej výrobe zúčastňujú hovädzí dobytok, ošípané, hydina, ovce, kone, ryby a včelstvo. Ďalej uvádza, že ich postavenie z hľadiska významu má vyššie uvedené poradie a v trhovom mechanizme ich treba vidieť takto :

-
- hovädzí dobytok zostane naďalej trvale nosným odvetvím živočíšnej výroby a jeho prioritou je predovšetkým produkcia významnej komodity akou je mlieko. Okrem toho je producentom mäsa, koži, organického hnoja a tuk a niektoré žľazy sa používajú vo farmaceutickom a kozmetickom priemysle.
 - ošípané ktorých hlavnou komoditou je mäso treba v trhovom mechanizme chápať, ako odvetvie ktoré sa na spotrebe mäsa podieľalo vždy viac ako päťdesiatimi percentami.
 - hydina, patrí k druhom hospodárskych zvierat, ktorý svojou produkciou zásobuje trh mnohotvárnou špeciálnou produkciou komodít živočíšneho pôvodu.
 - ovce, sa postupne stávajú zaujímavým doplnkovým výrobným odvetvím, nakoľko sa rozširuje agroturistika na Slovensku, ale aj na zahraničných trhoch je jahňacie mäso zaujímavé finančne ohodnotenú.

Zoborský, I. 2006 uvádza, že podobne ako rastlinnú výrobu, môžeme aj živočíšnu výrobu posudzovať ako celok, alebo jej jednotlivé odvetvia podľa ekonomických kritérií z viacerých hľadísk :

- celosvetový, národohospodársky a podnikový význam jednotlivých chovov zvierat
- vhodnosť odvetví živočíšnej výroby v jednotlivých oblastiach. Aj keď zvieratá nereagujú tak citlivo na prírodné podmienky ako rastliny, predsa existujú rozdiely v základných ukazovateľoch úrovne živočíšnej výroby medzi jednotlivými výrobnými oblasťami
- vzájomný vzťah jednotlivých odvetví živočíšnej výroby patrí tiež medzi ekonomické kritéria posudzovania. Pri určovaní štruktúry živočíšnej výroby jej dôležité zvážiť všetky momenty, aby nedošlo k disproporciám vo výrobe.
- výkonnosť jednotlivých chovov má podstatný vplyv na ekonomické výsledky daného odvetvia. Potenciálna schopnosť u nás chovaných plemien zvierat nie je zatiaľ v praxi využitá
- úžitková hodnota živočíšnych produktov je ďalšie ekonomické kritérium. Pri štruktúre živočíšnej výroby sa má prihliadať aj na úžitkovú, kalorickú a dietickú hodnotu živočíšnych produktov a cenovou politikou stimulovať rozvoj tých odvetví a úžitkových smerov, ktorých úžitková hodnota z hľadiska racionálnej výživy je lepšia a je záujem spotrebiteľov o tieto výrobky
- technicky – technologická a zootechnická racionalizácia v živočíšnej výrobe patrí tiež medzi ekonomické kritéria posudzovania odvetví živočíšnej výroby.

Sem môžeme začleniť aj potrebu racionálneho manažmentu a marketingu v jednotlivých chovoch hospodárskych zvierat

- v neposlednom rade ide o sledovanie najdôležitejších ukazovateľov efektívnosti v chovoch hospodárskych zvierat. Pri sledovaní ekonomiky odvetví živočíšnej výroby je treba starostlivo posúdiť všetky ukazovatele daného odvetvia, ako hustotu zvierat, spotrebu práce na jednotku výroby, úžitkovosť, vlastné náklady na jednotku výroby, zisk a rentabilitu.

Boreková, B. 2006 uvádza, že mlieko je významnou potravinou a v detskej výžive takmer nenahraditeľným zdrojom energie a pri tom je charakteristickým javom v spotrebe mlieka jeho nízka spotreba, ktorá je spôsobená najmä jeho neprimeranou cenou vo vzťahu k dôchodkovej situácii domácností s deťmi. Ďalej uvádza, že mlieko obsahuje plnohodnotné bielkoviny, z ktorých všetky obsahujú aminokyseliny, ktoré si ľudský organizmus nevie sám vyprodukovať a nedostatočná spotreba pod zdravotne odporúčanú úroveň následne spôsobuje aj deficit v potrebe krytí vápnika a fosforu.

Zoborský, I. 2006 poukazuje v koncepcii živočíšnej výroby na jednoznačnú závislosť jednotkových nákladov od priemernej ročnej dojivosti. Závažnou otázkou vo výrobe mlieka je problematika plemien a úžitkových typov kráv. Efektívna produkcia mlieka sa zabezpečí preferovaním čistokrvného mliekového plemena, prípadne kríženkami mliekového typu. Chov kráv bez trhovej produkcie mlieka musí byť smerovaný do podhorských a horských oblastí s prevládajúcim zastúpením trvalých trávnych porastov.

2 Cieľ práce

Hlavným cieľom bakalárskej práce je poskytnutie prehľadu štruktúry produkcie agrokomodít Slovenskej výroby a vplyv niektorých determinantov jej vývoja. Základný cieľ sa budeme snažiť dosiahnuť naplnením čiastkových cieľov.

Základný cieľ práce :

- prehľad štruktúry produkcie agrokomodít Slovenskej republiky a ich determinantov výroby

Čiastkové ciele práce :

- vypracovanie prehľadu riešenia súčasného stavu problematiky doma a v zahraničí
- vypracovanie tabuliek rastlinnej a živočíšnej produkcií
- vypracovanie prehľadu štruktúry rastlinnej a živočíšnej produkcií
- poskytnutie možného riešenia súčasnej situácie

3 Metodika práce a metódy skúmania

Témou bakalárskej práce je štruktúra produkcie agrokomodít Slovenskej republiky a determinanty jej vývoja. Produkciu agromodit na našom území rozdeľujeme na rastlinnú a živočíšnu výrobu, ktoré sa ďalej delia na základe jednotlivých komodít.

Údaje a materiáli, ktoré boli použité pri vypracovaní tejto práce boli z väčšej časti zabezpečené vďaka Slovenskej poľnohospodárskej knižnici, Štatistickému úradu Slovenskej republiky a Ministerstvu pôdohospodárstva Slovenskej republiky.

Tabuľky, ktoré sa nachádzajú v práci boli spracované na základe údajov z oficiálnych výkazov MPSR, resp. Zelených správ, ktoré mapovali roky 2007, 2008, 2009 a 2010. Ďalej na vypracovanie tabuliek boli použité situačné a výhľadové správy pre jednotlivé komodity, ktoré boli spracované Výskumným ústavom ekonomiky poľnohospodárstva a potravinárstva.

Prehľad štruktúry agrokomodít sme postupne vypracovávali na základe tabuliek, ktoré sme si zabezpečili a situáciu ich vývoja sme zhodnocovali na základe informácií, ktoré sme nachádzali v periodikách zaoberajúcich sa danou problematikou a na základe už vyššie spomenutých Zelených správ, situačných a výhľadových správ agrokomodít.

V bakalárskej práci boli použité metódy skúmania ako napr. komparatívne metódy, ktoré porovnávajú javy v čase a priestore, dedukcia, na základe ktorej sme dospeli k pravdivému tvrdeniu pomocou logických a objektívnych tvrdení, ktoré nás viedli od všeobecných poznatkov ku konkrétnym a indukcia, ktorá tvorí opozitum dedukcii. Ďalej sme používali analýzu, pomocou ktorej sme rozčlenili celok na jednotlivé časti s cieľom podrobnejšieho skúmania častí systému a syntézu na skúmanie javu ako celku.

4 Výsledky práce

4.1 Štruktúra produkcie agrokomodít Slovenskej republiky podľa regiónov

Produkciu agrokomodít na území Slovenskej republiky delíme na rastlinnú a živočíšnu produkciu. Každá kategória produkcie je rozdielne náročná nie len nákladovo, ale aj realizačne a preto úroveň produkcie v jednotlivých regiónoch je rozdielna.

Nie každá komodita rastlinnej produkcii je schopná rasti vo vyšších nadmorských výškach a tak isto sú rôzne citlivé na klimatické podmienky, ktoré sú odlišné v jednotlivých regiónoch.

Tak isto ako aj rastlinná produkcia aj živočíšna produkcia je v rôznych regiónoch odlišná nakoľko jednotlivé druhy hospodárskych zvierat majú rozdielne nároky na chov.

Tabuľka 1. Úroveň rastlinnej a živočíšnej výroby SR za regióny

Ukazovateľ	M.j.	Koniec hospodárskeho roka				Zmena					
						08-07		09-08		10-09	
		2007	2008	2009	2010	m.j.	%	m.j.	%	m.j.	%
Rastlinná produkcia	mil.€	980,00	1066,50	1150,30	850,60	86,50	8,83	83,80	7,86	-299,70	-26,05
Bratislavský región	mil.€	60,30	61,00	67,10	57,50	0,70	1,16	6,10	10,00	-9,60	-14,31
Západoslovenský región	mil.€	621,90	652,90	734,70	527,10	31,00	4,98	81,80	12,53	-207,60	-28,26
Stredoslovenský región	mil.€	137,90	151,60	143,70	110,30	13,70	9,93	-7,90	-5,21	-33,40	-23,24
Východoslovenský región	mil.€	160,00	201,00	204,80	155,70	41,00	25,63	3,80	1,89	-49,10	-23,97
Živočíšna produkcia	mil.€	965,10	997,20	1077,20	813,40	32,10	3,33	80,00	8,02	-263,80	-24,49
Bratislavský región	mil.€	37,00	37,20	53,60	45,50	0,20	0,54	16,40	44,09	-8,10	-15,11
Západoslovenský región	mil.€	545,70	591,30	576,70	448,90	45,60	8,36	-14,60	-2,47	-127,80	-22,16
Stredoslovenský región	mil.€	209,50	204,20	248,10	168,20	-5,30	-2,53	43,90	21,50	-79,90	-32,20
Východoslovenský región	mil.€	172,90	164,50	198,80	150,80	-8,40	-4,86	34,30	20,85	-48,00	-24,14

zdroj : Štatistický úrad SR

Celková rastlinná produkcia na konci hospodárskeho roku 2009/2010 dosahovala úroveň 850,60 mil. €. V sledovanom období hospodárskych rokov od

2006/2007 do 2009/2010 klasifikujeme dosiahnutú úroveň rastlinnej produkcie v období 2009/2010 za najnižšiu. Tento stav bol zapríčinený nie len pretrvávajúcou hospodárskou krízou, ktorá spôsobila prepad cien agrokomodít o skoro 20 %, ale aj povodňovou aktivitou na území Slovenskej republiky, ktorá v niekoľkých regiónoch dosahovala až 3. stupeň ohrozenia. Táto prírodná katastrofa zapríčinila pokles rastlinnej produkcie o 26 % oproti predchádzajúcemu hospodárskemu roku 2008/2009, kedy úroveň rastlinnej produkcie dosahovala hodnotu 1150,30 mil. €. Do tohto obdobia rastlinná produkcia dosahovala pozitívny rast a každoročne narastala o približne 8 %.

Najväčšiu úroveň rastlinnej produkcie dosahoval každoročne západoslovenský región a v období 2008/2009 nadobúdala rastlinná produkcia hodnotu 734,70 mil. € a následne poklesla približne o 28 % na úroveň 527,10 mil. €.

Najnižšiu úroveň rastlinnej produkcie dosahoval každoročne Bratislavský región, čo bolo zapríčinené najmä malou rozlohou tohto regiónu. Následne druhú najnižšiu rastlinnú produkciu v hodnote 110,30 mil. € dosahoval Stredoslovenský región. Tento jav môže byť zapríčinený aj členitosťou tohto regiónu, nakoľko sa tu nachádza horský terén a celá oblasť je umiestnená vo vyšších nadmorských výškach, kde sa nedajú pestovať viaceré druhy rastlinných komodít.

Celková živočíšna produkcia na konci hospodárskeho roku 2009/2010 dosahovala úroveň 813,40 mil. €. Môžeme konštatovať, že pokles úrovne živočíšnej produkcie oproti predchádzajúcemu hospodárskemu roku 2008/2009, ktorý predstavoval 24,49 %, bol tiež zapríčinený pretrvávajúcimi dopadmi hospodárskej krízy a povodňovým stavom, ktorý zvýšil úhyn hospodárskych zvierat. Do tohto obdobia živočíšna produkcia dosahovala každoročný pozitívny nárast.

Najväčšiu úroveň živočíšnej produkcie každoročne dosahoval Západoslovenský región. V hospodárskom roku 2009/2010 dosiahla živočíšna produkcia hodnotu 448,90 mil. €, čo bolo približne o 22 % menej ako v predchádzajúcom období.

Najnižšiu úroveň živočíšnej produkcie každoročne dosahoval Bratislavský región, tak ako pri rastlinnej aj pri živočíšnej produkcii bol tento fakt zapríčinený malou rozlohou tohto regiónu. Druhú najnižšiu úroveň živočíšnej produkcie dosahoval Východoslovenský región a najväčší pokles medzi hospodárskymi rokmi 2008/2009 a 2009/2010 bol zaznamenaný v Stredoslovenskom regióne približne o 32 %.

4.2 Rastlinná produkcia a determinanty jej vývoja

Rastlinná produkcia Slovenskej republiky pozostáva z pestovania obilnín, olejnín, strukovín, zemiakov, cukrovej repy, ovocia a zeleniny. Za najdôležitejšie komodity v štruktúre rastlinnej produkcie považujeme obilniny a olejniny, ktoré zaberajú najväčšie oševné plochy na našom území.

Na území Slovenskej republiky sa veľké farmy, resp. družstvá špecializujú na produkciu komodít, ako sú obilniny a olejniny. Tieto komodity sú náročné na kapitál, avšak na druhej strane dosahujú nízke náklady z hľadiska monitorovania pracovnej sily. Malé súkromné farmy sa orientujú na produkciu zeleniny a ovocia, nakoľko nie je potrebný pre výrobu vysoký kapitálový vstup.

4.2.1 Obilniny

Ekonomická kríza zatiaľ významnejšie neohrozila dopyt po obilninách na slovenskom trhu a preto aj v produkcii tieto komodity zväčša rástli. Jediný dramatickejší pokles, ktorý bol v poslednom roku zaznamenaný bol spôsobený prírodnou katastrofou a to konkrétne vo forme záplav, ktoré postihli naše územie ešte pred samotným zberom úrody. Naopak vo svete a to najmä v Rusku boli zaznamenané historické suchoty, ktoré ovplyvnili úrodu pšenice a tak sa očakávala výrazná zmena v cenách tejto komodity.

Tabuľka 2. Bilancia Obilnín spolu

Ukazovateľ	M.j.	Koniec hospodárskeho roka				Zmena					
						08-07		09-08		10-09	
		2007	2008	2009	2010	m.j.	%	m.j.	%	m.j.	%
Oševná plocha	tis. ha	793,30	789,00	797,50	768,00	-4,30	-0,54	8,50	1,08	-29,50	-3,70
Zberová plocha	tis. ha	732,80	784,40	799,30	767,70	51,60	7,04	14,90	1,90	-31,60	-3,95
Hektárová úroda	t/ha	4,00	3,56	5,18	4,33	-0,44	-11,00	1,62	45,51	-0,85	-16,41
Produkcia	tis. ha	2928,80	2793,20	4136,90	3330,00	-135,60	-4,63	1343,70	48,11	-806,90	-19,50

zdroj : Štatistický úrad SR, MP SR,

Celková produkcia obilnín v hospodárskom roku 2009/2010 dosahovala úroveň 3330,00 tis. ha, čo predstavovalo oproti predchádzajúcemu obdobiu pokles o 19,50 % z hodnoty 4136,90 tis. ha, pričom táto úroveň produkcie bola najvyššia za celé sledované obdobie.

4.2.1.1 Pšenica

Pšenicu, ktorá zohráva významnú úlohu v našom poľnohospodárstve, môžeme označiť za tradičnú a základnú plodinu v štruktúre produkcie agrokomodít. Zo všetkých obilnín má najširšiu paletu odrôd. Tak isto ako všetky komodity v rastlinnej výrobe, aj úroda pšenice bola poznačená povodňami.

Tabuľka 3. Bilancia Pšenice

Ukazovateľ	M.j.	Koniec hospodárskeho roka				Zmena					
						08-07		09-08		10-09	
		2007	2008	2009	2010	m.j.	%	m.j.	%	m.j.	%
Osevná plocha	tis. ha	350,90	360,80	374,40	380,00	9,90	2,82	13,60	3,77	5,60	1,50
Zberová plocha	tis. ha	349,10	360,70	373,70	379,20	11,60	3,32	13,00	3,60	5,50	1,47
Hektárová úroda	t/ha	3,85	3,82	4,87	4,00	-0,03	-0,78	1,05	27,49	-0,87	-17,86
Produkcia	tis. ha	1342,70	1379,60	1819,50	1537,90	36,90	2,75	439,90	31,89	-281,60	-15,48

zdroj : Štatistický úrad SR, MP SR,

Produkcia pšenice v hospodárskom roku 2009/2010 bola nižšia o 15,48 %, ako v predchádzajúcom sledovanom období, kedy úroveň produkcie bola 1819,50 tis. ha a dosahovala úroveň 1537,90 tis. ha, čo bola druhá najvyššia úroveň dosiahnutej produkcie za sledované obdobie.

Tabuľka 4. Priemerný vývoj cien výrobcov Pšenice

Ukazovateľ	M.j.	Koniec hospodárskeho roka				Zmena					
						08-07		09-08		10-09	
		2007	2008	2009	2010	m.j.	%	m.j.	%	m.j.	%
Pšenica potravinárska	€/t	181,60	188,87	115,12	106,71	7,27	4,00	-73,75	-39,05	-8,41	-7,31
Pšenica priemyselná	€/t	147,31	140,31	93,13	99,51	-7,00	-4,75	-47,18	-33,63	6,38	6,85

zdroj : Štatistický úrad SR

Najväčší prepád ceny prvovýrobcov pšenice potravinárskej bol zaznamenaný medzi hospodárskymi rokmi 2007/2008 a 2008/2009, čo predstavovalo pokles o 39,05 % a v poslednom sledovanom hospodárskom roku sa ustálila na hodnote 106,71 €/t. Cena pšenice priemyselnej mala klesajúcu tendenciu do obdobia hospodárskeho roku 2008/2009 a v hospodárskom roku 2009/2010 dosiahla úroveň 99,51 €/t.

4.2.1.2 Jačmeň

Jačmeň zohráva v štruktúre rastlinnej výroby významnú úlohu, najmä jačmeň jarný, ktorý je pestovaný pre sladovnícke účely. Hodnota produkcie jačmeňa v hospodárskom roku 2009/2010 bola 675,50 tis. ha, pričom hodnota produkcie v predchádzajúcom období bola o 24,21 % vyššia a dosahovala úroveň 891,30 tis. ha.

Tabuľka 5. Bilancia Jačmeňa

Ukazovateľ	M.j.	Koniec hospodárskeho roka				Zmena					
						08-07		09-08		10-09	
		2007	2008	2009	2010	m.j.	%	m.j.	%	m.j.	%
Osevná plocha	tis. ha	185,20	210,70	213,80	196,80	25,50	13,77	3,10	1,47	-17,00	-7,95
Zberová plocha	tis. ha	184,50	209,90	213,10	195,80	25,40	13,77	3,20	1,52	-17,30	-8,12
Hektárová úroda	t/ha	3,48	3,14	4,18	3,45	-0,34	-9,77	1,04	33,12	-0,73	-17,46
Produkcia	tis. ha	641,80	659,60	891,30	675,50	17,80	2,77	231,70	35,13	-215,80	-24,21

zdroj : Štatistický úrad SR, MP SR,

Cena prvovýrobcov jačmeňa sladovníckeho mala klesajúcu tendenciu od hospodárskeho roku 2007/2008 a v poslednom sledovanom hospodárskom roku dosiahla úroveň 130,10 €/t.

Tabuľka 6. Priemerný vývoj cien výrobcov Jačmeňa

Ukazovateľ	M.j.	Koniec hospodárskeho roka				Zmena					
						08-07		09-08		10-09	
		2007	2008	2009	2010	m.j.	%	m.j.	%	m.j.	%
Jačmeň sladovnícky	€/t	183,43	213,27	152,61	130,10	29,84	16,27	-60,66	-28,44	-22,51	-14,75
Jačmeň potravinársky	€/t	157,21	182,43	128,82	110,38	25,22	16,04	-53,61	-29,39	-18,44	-14,31
Jačmeň kŕmny	€/t	138,45	137,52	94,25	92,80	-0,93	-0,67	-43,27	-31,46	-1,45	-1,54

zdroj : Štatistický úrad SR

Obdobne sa vyvíjala aj cena jačmeňa potravinárskeho a v poslednom sledovanom hospodárskom roku mala úroveň 110,38 €/t. Cena jačmeňa kŕmneho za celé sledované obdobie mala klesajúcu tendenciu a v poslednom sledovanom hospodárskom roku dosahovala hodnotu 92,80 €/t.

4.2.1.3 Raž

Osevná plocha raže v poslednom sledovanom hospodárskom roku vzrástla oproti prvému sledovanému hospodárskemu roku z 12,80 tis. ha na 20,20 tis. ha.

Produkcia raže mala stúpajúcu tendenciu v sledovanom období od začiatku až po hospodársky rok 2008/2009 a následne klesla o 29,14 % na úroveň 56,90 tis. ha.

Tabuľka 7. Bilancia Raže

Ukazovateľ	M.j.	Koniec hospodárskeho roka				Zmena					
						08-07		09-08		10-09	
		2007	2008	2009	2010	m.j.	%	m.j.	%	m.j.	%
Osevná plocha	tis. ha	12,80	21,20	26,20	20,20	8,40	65,63	5,00	23,58	-6,00	-22,90
Zberová plocha	tis. ha	12,50	20,70	25,90	19,90	8,20	65,60	5,20	25,12	-6,00	-23,17
Hektárová úroda	t/ha	2,41	2,63	3,10	2,87	0,22	9,13	0,47	17,87	-0,23	-7,42
Produkcia	tis. ha	30,20	54,40	80,30	56,90	24,20	80,13	25,90	47,61	-23,40	-29,14

zdroj : Štatistický úrad SR, MP SR,

Cena prvovýrobcov raže potravinárskej dosahovala v hospodárskom roku 2009/2010 úroveň 100,69 €/t, čo bolo približne o 78 €/t menej ako v prvom sledovanom hospodárskom roku. Cena raže krmnej sa pohybovala na úrovni 89,69 €/t.

Tabuľka 8. Priemerný vývoj cien výrobcov Raže

Ukazovateľ	M.j.	Koniec hospodárskeho roka				Zmena					
						08-07		09-08		10-09	
		2007	2008	2009	2010	m.j.	%	m.j.	%	m.j.	%
Raž potravinárska	€/t	178,88	175,56	116,83	100,69	-3,32	-1,86	-58,73	-33,45	-16,14	-13,81
Raž krmná	€/t	140,87	141,97	96,46	89,69	1,10	0,78	-45,51	-32,06	-6,77	-7,02

zdroj : Štatistický úrad SR

4.2.1.4 Ovos

Osevná plocha ovsa v sledovanom období zaznamenala pokles. Na začiatku sledovaného obdobia dosahovala 20,80 tis. ha a na konci sledovaného obdobia bola na úrovni 17,00 tis. ha. .

Tabuľka 9. Bilancia Ovsu

Ukazovateľ	M.j.	Koniec hospodárskeho roka				Zmena					
						08-07		09-08		10-09	
		2007	2008	2009	2010	m.j.	%	m.j.	%	m.j.	%
Osevná plocha	tis. ha	20,80	22,20	18,20	17,00	1,40	6,73	-4,00	-18,02	-1,20	-6,59
Zberová plocha	tis. ha	19,50	20,80	17,00	15,90	1,30	6,67	-3,80	-18,27	-1,10	-6,47
Hektárová úroda	t/ha	2,12	1,79	2,06	2,17	-0,33	-15,57	0,27	15,08	0,11	5,34
Produkcia	tis. ha	41,40	37,40	35,00	34,60	-4,00	-9,66	-2,40	-6,42	-0,40	-1,14

zdroj : Štatistický úrad SR, MP SR,

Produkcia ovsa za celé sledované obdobie mala klesajúcu tendenciu a v poslednom sledovanom hospodárskom roku dosiahla hodnotu 34,60 tis. ha.

Cena prvovýrobcov ovsy potravinárskeho v hospodárskom roku 2009/2010 dosahovala úroveň 153,78 €/t a cena ovsy kŕmneho bola na úrovni 109,52 €/t.

Tabuľka 10. Priemerný vývoj cien výrobcov Ovsy

Ukazovateľ	M.j.	Koniec hospodárskeho roka				Zmena					
						08-07		09-08		10-09	
		2007	2008	2009	2010	m.j.	%	m.j.	%	m.j.	%
Ovos potravinársky	€/t	168,53	214,43	175,36	153,78	45,90	27,24	-39,07	-18,22	-21,58	-12,31
Ovos kŕmny	€/t	140,05	153,95	115,31	109,52	13,90	9,93	-38,64	-25,10	-5,79	-5,02

zdroj : Štatistický úrad SR

4.2.1.5 Kukurica

Vzhľadom na povodne, ktoré zasiahli územie Slovenskej republiky, bola kukurica na konci hospodárskeho roku 2009/2010 označená za nedostatkový tovar a táto situácia sa mala riešiť jej dovozom.

Tabuľka 11. Bilancia Kukurice

Ukazovateľ	M.j.	Koniec hospodárskeho roka				Zmena					
						08-07		09-08		10-09	
		2007	2008	2009	2010	m.j.	%	m.j.	%	m.j.	%
Osevná plocha	tis. ha	152,60	157,60	148,80	139,00	5,00	3,28	-8,80	-5,58	-9,80	-6,59
Zberová plocha	tis. ha	151,00	157,30	154,20	144,20	6,30	4,17	-3,10	-1,97	-10,00	-6,49
Hektárová úroda	t/ha	5,55	3,97	8,17	6,85	-1,58	-28,47	4,20	105,79	-1,32	-16,16
Produkcija	tis. ha	838,30	623,90	1260,60	988,10	-214,40	-25,58	636,70	102,05	-272,50	-21,62

zdroj : Štatistický úrad SR, MP SR,

Najvyššiu úroveň produkcia kukurice dosiahla v hospodárskom roku 2008/2009 a mala hodnotu 1260,60 tis. ha a následne v poslednom sledovanom hospodárskom roku poklesla o 21,62 % na hodnotu 988,10 tis. ha.

Tabuľka 12. Priemerný vývoj cien výrobcov Kukurice

Ukazovateľ	M.j.	Koniec hospodárskeho roka				Zmena					
						08-07		09-08		10-09	
		2007	2008	2009	2010	m.j.	%	m.j.	%	m.j.	%
Kukurica na zrno	€/t	188,61	154,95	97,70	113,81	-33,66	-17,85	-57,25	-36,95	16,11	16,49

zdroj : Štatistický úrad SR

Cena prvovýrobcov kukurice v hospodárskom roku 2009/2010 vzrástla oproti predchádzajúcemu obdobiu o 16,49 % na úroveň 113,81 €/t.

4.2.2 Olejniny

Viacerý analytici očakávajú pozitívny nárast v produkcii olejnín vo svete a aj na Slovensku. Rastúci trend produkcie by mal byť zapríčinený stále vyšším dopytom po biopalivách, ktoré sú produkované z týchto komodít. V hospodárskom roku 2008/2009 sa produkcia olejnín zvýšila oproti predchádzajúcemu roku o 35,43 % na hodnotu 633,14 tis. ha a následne v hospodárskom roku 2009/2010 poklesla o 5,89 % na úroveň 595,83 tis. ha.

Tabuľka 13. Bilancia Olejnín spolu

Ukazovateľ	M.j.	Koniec hospodárskeho roka				Zmena					
						08-07		09-08		10-09	
		2007	2008	2009	2010	m.j.	%	m.j.	%	m.j.	%
Osevná plocha	tis. ha	252,21	233,62	250,55	271,65	-18,59	-7,37	16,93	7,25	21,10	8,42
Zberová plocha	tis. ha	250,40	231,35	249,33	267,71	-19,05	-7,61	17,98	7,77	18,38	7,37
Hektárová úroda	t/ha	2,06	2,02	2,54	2,23	-0,04	-1,94	0,52	25,74	-0,31	-12,20
Produkcia	tis. ha	514,67	467,51	633,14	595,83	-47,16	-9,16	165,63	35,43	-37,31	-5,89

zdroj : Štatistický úrad SR, MP SR,

4.2.2.1 Repka

Pestovanie repky je pre podnikateľské subjekty výhodné, nakoľko z viacerých ekonomických analýz vyplýva, že v priaznivých ekonomických a prírodných podmienkach je táto komodita schopná tvorby zisku, najmä po započítaní podpory, ktorá rentabilitu výroby zvyšuje resp. v nepriaznivých rokoch zmierňuje stratu.

Tabuľka 14. Bilancia Repky

Ukazovateľ	M.j.	Koniec hospodárskeho roka				Zmena					
						08-07		09-08		10-09	
		2007	2008	2009	2010	m.j.	%	m.j.	%	m.j.	%
Osevná plocha	tis. ha	123,87	155,22	163,49	167,65	31,35	25,31	8,27	5,33	4,16	2,54
Zberová plocha	tis. ha	122,51	153,83	162,87	166,48	31,32	25,57	9,04	5,88	3,61	2,22
Hektárová úroda	t/ha	2,12	2,09	2,61	2,32	-0,03	-1,42	0,52	24,88	-0,29	-11,11
Produkcia	tis. ha	259,65	321,10	424,44	386,69	61,45	23,67	103,34	32,18	-37,75	-8,89

zdroj : Štatistický úrad SR, MP SR,

Produkcia repky mala od začiatku sledovaného obdobia až po hospodársky rok 2008/2009 mala stúpajúcu tendenciu a následne v hospodárskom roku 2009/2010 klesla o 8,89 % na úroveň 386,69 tis. ha.

Tabuľka 15. Priemerný vývoj cien výrobcov Repky

Ukazovateľ	M.j.	Koniec hospodárskeho roka				Zmena					
						08-07		09-08		10-09	
		2007	2008	2009	2010	m.j.	%	m.j.	%	m.j.	%
Repka	€/t	275,20	415,40	241,20	315,80	140,20	50,94	-174,20	-41,94	74,60	30,93

zdroj : Štatistický úrad SR

Cena prvovýrobcov repky v sledovanom období zaznamenala najväčšie skoky medzi jednotlivými obdobiami. Najskôr zaznamenala medzi prvými hospodárskymi rokmi nárast o 50,94 %, nasledovne poklesla o 41,94 % a nakoniec v hospodárskom roku 2009/2010 sa zvýšila o 30,93 % na úroveň 315,80 €/t.

4.2.2.2 Slničnica

Produkcia slnčnice v sledovanom období mala kolísavú tendenciu. Na začiatku obdobia poklesla o 41,97 % a následne vzrástla o 44,99 %. V hospodárskom roku 2009/2010 produkcia slnčnice klesla o 2,66 % na úroveň 187,24 tis. ha.

Tabuľka 16. Bilancia Slničnice

Ukazovateľ	M.j.	Koniec hospodárskeho roka				Zmena					
						08-07		09-08		10-09	
		2007	2008	2009	2010	m.j.	%	m.j.	%	m.j.	%
Osevná plocha	tis. ha	109,13	65,23	75,22	84,04	-43,90	-40,23	9,99	15,32	8,82	11,73
Zberová plocha	tis. ha	108,82	64,75	74,93	82,94	-44,07	-40,50	10,18	15,72	8,01	10,69
Hektárová úroda	t/ha	2,10	2,05	2,57	2,26	-0,05	-2,38	0,52	25,37	-0,31	-12,06
Produkcia	tis. ha	228,61	132,66	192,35	187,24	-95,95	-41,97	59,69	44,99	-5,11	-2,66

zdroj : Štatistický úrad SR, MP SR,

Cena prvovýrobcov slnčnice v hospodárskom roku 2009/2010 zaznamenala oproti predchádzajúcemu hospodárskemu roku nárast o 23,42 % a bola na úrovni 247,70 €/t.

Tabuľka 17. Priemerný vývoj cien výrobcov Slničnice

Ukazovateľ	M.j.	Koniec hospodárskeho roka				Zmena					
						08-07		09-08		10-09	
		2007	2008	2009	2010	m.j.	%	m.j.	%	m.j.	%
Slničnica	€/t	370,18	280,16	200,70	247,70	-90,02	-24,32	-79,46	-28,36	47,00	23,42

zdroj : Štatistický úrad SR

4.2.2.3 Sója

Táto komodita sa radí medzi jedny z najstarších kultúrnych rastlín. Má nie len špeciálne postavenie vo výžive obyvateľstva, ale je taktiež kľmnu surovinou pre všetky hospodárske zvieratá.

Tabuľka 18. Bilancia Sóji

Ukazovateľ	M.j.	Koniec hospodárskeho roka				Zmena					
						08-07		09-08		10-09	
		2007	2008	2009	2010	m.j.	%	m.j.	%	m.j.	%
Osevná plocha	tis. ha	12,28	7,91	5,48	9,70	-4,37	-35,59	-2,43	-30,72	4,22	77,01
Zberová plocha	tis. ha	12,04	7,80	5,41	9,29	-4,24	-35,22	-2,39	-30,64	3,88	71,72
Hektárová úroda	t/ha	1,71	1,41	2,10	1,66	-0,30	-17,54	0,69	48,94	-0,44	-20,95
Produkcia	tis. ha	20,55	11,03	11,38	15,38	-9,52	-46,33	0,35	3,17	4,00	35,15

zdroj : Štatistický úrad SR, MP SR,

Produkcia sóji v hospodárskom roku 2009/2010 zaznamenala pozitívny jav a to nárast o 35,15 % na úroveň 15,38 tis. ha.

Tabuľka 19. Priemerný vývoj cien výrobcov Sóji

Ukazovateľ	M.j.	Koniec hospodárskeho roka				Zmena					
						08-07		09-08		10-09	
		2007	2008	2009	2010	m.j.	%	m.j.	%	m.j.	%
Sója	€/t	258,45	311,36	274,80	276,66	52,91	20,47	-36,56	-11,74	1,86	0,68

zdroj : Štatistický úrad SR

Cena prvovýrobcov sóji v hospodárskom roku 2009/2010 bola druhou najvyššou cenou v sledovanom období a dosahovala úroveň 276,66 €/t a bola vyššia o 0,68 % oproti predchádzajúcemu hospodárskemu roku.

4.2.3 Strukoviny

K dôležitým zdrojom rastlinných bielkovín patria strukoviny, a aj preto zastávajú významné miesto v celosvetovej produkcii. Produkcia strukovín za celé sledované obdobie mala klesajúcu tendenciu a v hospodárskom roku 2009/2010 dosahovala úroveň 15,00 tis. ha. Hektárová úroda poklesla na hodnotu 1,62 t/ha a pokles produkcie bol zapríčinený aj poklesom osevných plôch, ktoré dosahovali hodnotu 10,16 tis. ha.

Tabuľka 20. Bilancia Strukovín spolu

Ukazovateľ	M.j.	Koniec hospodárskeho roka				Zmena					
						08-07		09-08		10-09	
		2007	2008	2009	2010	m.j.	%	m.j.	%	m.j.	%
Osevná plocha	tis. ha	18,10	13,62	10,93	10,16	-4,48	-24,75	-2,69	-19,75	-0,77	-7,04
Zberová plocha	tis. ha	16,94	13,48	9,63	9,28	-3,46	-20,43	-3,85	-28,56	-0,35	-3,63
Hektárová úroda	t/ha	1,94	1,73	1,84	1,62	-0,21	-10,82	0,11	6,36	-0,22	-11,96
Produkcia	tis. ha	32,90	23,36	17,73	15,00	-9,54	-29,00	-5,63	-24,10	-2,73	-15,40

zdroj : Štatistický úrad SR, MP SR,

4.2.3.1 Šošovica

Osevná plocha šošovice od začiatku sledovaného obdobia až po posledný hospodársky rok sa znížila o 339,00 ha na úroveň 347,00 ha, čo sa odrazilo aj na poklese produkcie. Produkcia šošovice v hospodárskom roku 2009/2010 vzrástla oproti predchádzajúcemu roku o 33,74 % na hodnotu 325,00 ha, pričom najväčší pokles produkcie bol zaznamenaný v hospodárskom roku 2007/2008, kedy medziročne klesla z úrovne 745,00 ha na 302,00 ha, čo predstavuje pokles o 59,46 %.

Tabuľka 21. Bilancia Šošovice

Ukazovateľ	M.j.	Koniec hospodárskeho roka				Zmena					
						08-07		09-08		10-09	
		2007	2008	2009	2010	m.j.	%	m.j.	%	m.j.	%
Osevná plocha	ha	686,00	428,00	468,00	347,00	-258,00	-37,61	40,00	9,35	-121,00	-25,85
Zberová plocha	ha	676,00	431,00	284,00	343,00	-245,00	-36,24	-147,00	-34,11	59,00	20,77
Hektárová úroda	t/ha	1,10	0,70	0,86	0,95	-0,40	-36,36	0,16	22,86	0,09	10,47
Produkcia	ha	745,00	302,00	243,00	325,00	-443,00	-59,46	-59,00	-19,54	82,00	33,74

zdroj : Štatistický úrad SR, MP SR,

Cena prvovýrobcov šošovice v hospodárskom roku 2009/2010 dosahovala úroveň 578,86 €/t a zaznamenala oproti predchádzajúcemu obdobiu nárast o 0,84 %.

Tabuľka 22. Priemerný vývoj cien výrobcov šošovice

Ukazovateľ	M.j.	Koniec hospodárskeho roka				Zmena					
						08-07		09-08		10-09	
		2007	2008	2009	2010	m.j.	%	m.j.	%	m.j.	%
Šošovica	€/t	604,59	587,73	574,02	578,86	-16,86	-2,79	-13,71	-2,33	4,84	0,84

zdroj : Štatistický úrad SR

4.2.3.2 Fazuľa

Osevné plochy za celé sledované obdobie zaznamenali dramatický prepád z 680,00 ha na 237,00 ha, čo predstavuje zníženie o 65,15 %. Produkcia fazule

v hospodárskom roku 2009/2010 bola vyššia oproti predchádzajúcemu roku o 19,47 % a dosiahla tak úroveň 227,00 ha, ktorá je druhou najnižšou úrovňou, pretože na začiatku sledovaného obdobia v hospodárskom roku 2006/2007 bola produkcia na úrovni 539,00 ha.

Tabuľka 23. Bilancia Fazule

Ukazovateľ	M.j.	Koniec hospodárskeho roka				Zmena					
						08-07		09-08		10-09	
		2007	2008	2009	2010	m.j.	%	m.j.	%	m.j.	%
Osevná plocha	ha	680,00	673,00	180,00	237,00	-7,00	-1,03	-493,00	-73,25	57,00	31,67
Zberová plocha	ha	678,00	669,00	179,00	236,00	-9,00	-1,33	-490,00	-73,24	57,00	31,84
Hektárová úroda	t/ha	0,79	0,73	1,06	0,96	-0,06	-7,59	0,33	45,21	-0,10	-9,43
Produkcia	ha	539,00	489,00	190,00	227,00	-50,00	-9,28	-299,00	-61,15	37,00	19,47

zdroj : Štatistický úrad SR, MP SR,

Cenu prvovýrobcov fazule v hospodárskom roku 2009/2010 štatistický úrad nezverejnil, ale za celé sledované obdobie sa pohybovala približne okolo úrovni 526 €/t.

Tabuľka 24. Priemerný vývoj cien výrobcov Fazule

Ukazovateľ	M.j.	Koniec hospodárskeho roka				Zmena					
						08-07		09-08		10-09	
		2007	2008	2009	2010	m.j.	%	m.j.	%	m.j.	%
Fazuľa	€/t	562,30	565,26	562,74	-	2,96	0,53	-2,52	-0,45	-	-

zdroj : Štatistický úrad SR

4.2.4 Zemiaky

Pri produkcii zemiakov môžeme sledovať neustály pokles, ktorý je zapríčinený aj zmenou stravovacích návykov, čo vyplýva aj z oficiálnych štatistických zisťovaní ŠÚSR, kde bola každoročne zaznamenaná nižšia spotreba zemiakov na 1 obyvateľa.

Tabuľka 25. Bilancia Zemiakov

Ukazovateľ	M.j.	Koniec hospodárskeho roka				Zmena					
						08-07		09-08		10-09	
		2007	2008	2009	2010	m.j.	%	m.j.	%	m.j.	%
Osevná plocha	tis. ha	18,20	14,20	11,70	11,50	-4,00	-21,98	-2,50	-17,61	-0,20	-1,71
Zberová plocha	tis. ha	18,40	17,80	14,30	11,60	-0,60	-3,26	-3,50	-19,66	-2,70	-18,88
Hektárová úroda	t/ha	14,31	16,19	17,19	18,60	1,88	13,14	1,00	6,18	1,41	8,20
Produkcia	tis. ha	263,10	287,70	245,30	216,10	24,60	9,35	-42,40	-14,74	-29,20	-11,90

zdroj : Štatistický úrad SR, MP SR,

Celková produkcia zemiakov nadobúdala klesajúcu tendenciu od začiatku hospodárskeho roku 2007/2008 a na konci hospodárskeho roka sa tak prepadla na úroveň 216,00 tis. ha.

4.2.4.1 Zemiaky skoré konzumné

K zníženiu produkcie zemiakov skorých konzumných prispelo aj znižovanie zberových plôch, ktoré v poslednom sledovanom hospodárskom roku poklesli na úroveň 1,05 tis. ha.

Tabuľka 26. Bilancia Zemiakov skorých konzumných

Ukazovateľ	M.j.	Koniec hospodárskeho roka				Zmena					
						08-07		09-08		10-09	
		2007	2008	2009	2010	m.j.	%	m.j.	%	m.j.	%
Zberová plocha	tis. ha	1,34	1,71	1,09	1,05	0,37	27,61	-0,62	-36,26	-0,04	-3,67
Hektárová úroda	t/ha	14,25	15,30	16,52	18,00	1,05	7,37	1,22	7,97	1,48	8,96
Produkcia	tis. ha	19,02	26,15	18,04	18,95	7,13	37,49	-8,11	-31,01	0,91	5,04

zdroj : Štatistický úrad SR, MP SR,

Produkcia zemiakov skorých konzumných mala v sledovanom období kolísavý priebeh a na konci hospodárskeho roka 2009/2010 dosahovala úroveň 18,95 tis. ha.

Tabuľka 27. Priemerný vývoj cien výrobcov Zemiakov skorých konzumných

Ukazovateľ	M.j.	Koniec hospodárskeho roka				Zmena					
						08-07		09-08		10-09	
		2007	2008	2009	2010	m.j.	%	m.j.	%	m.j.	%
Zemiaky skoré	€/t	264,10	291,60	315,50	287,70	27,50	10,41	23,90	8,20	-27,80	-8,81

zdroj : Štatistický úrad SR

Cena prvovýrobcov zemiakov skorých konzumných v hospodárskom období 2009/2010 bola nižšia o 8,81 % ako v predchádzajúcom období a dosahovala úroveň 287,70 €/t.

4.2.4.2 Zemiaky ostatné konzumné

Tak isto ako pri zemiakoch skorých konzumných aj pri zemiakoch ostatných konzumných môžeme sledovať každoročný pokles zberových plôch, ktoré sa počas sledovaného obdobia z hodnoty 16,43 tis. ha prepadli na úroveň 10,01 tis. ha.

Tabuľka 28. Bilancia Zemiakov ostatných konzumných

Ukazovateľ	M.j.	Koniec hospodárskeho roka				Zmena					
						08-07		09-08		10-09	
		2007	2008	2009	2010	m.j.	%	m.j.	%	m.j.	%
Zberová plocha	tis. ha	16,43	15,38	12,63	10,01	-1,05	-6,39	-2,75	-17,88	-2,62	-20,74
Hektárová úroda	t/ha	14,43	16,48	17,52	18,50	2,05	14,21	1,04	6,31	0,98	5,59
Produkcia	tis. ha	237,06	253,52	221,17	182,50	16,46	6,94	-32,35	-12,76	-38,67	-17,48

zdroj : Štatistický úrad SR, MP SR,

Produkcia zemiakov ostatných konzumných mala klesajúcu tendenciu od začiatku hospodárskeho roka 2007/2008 a z hodnoty 253,52 tis. ha sa postupne prepadla na úroveň 182,50 tis. ha, ktorú dosiahla v hospodárskom roku 2009/2010.

Tabuľka 29. Priemerný vývoj cien výrobcov Zemiakov ostatných konzumných

Ukazovateľ	M.j.	Koniec hospodárskeho roka				Zmena					
						08-07		09-08		10-09	
		2007	2008	2009	2010	m.j.	%	m.j.	%	m.j.	%
Zemiaky ostatné konzumné	€/t	232,90	265,00	224,20	197,30	32,10	13,78	-40,80	-15,40	-26,90	-12,00

zdroj : Štatistický úrad SR

Cena prvovýrobcov zemiakov ostatných konzumných v hospodárskom roku 2009/2010 dosahovala úroveň 197,30 €/t a bola nižšia o 12 %, ako v predchádzajúcom sledovanom období.

4.2.5 Cukrová repa

Počet pestovateľov cukrovej repy v hospodárskom roku 2009/2010 bol 180, čo je o 30 viac oproti predchádzajúcemu roku. Pestovanie cukrovej repy sa v poslednej dobe presúva do optimálnych podmienok a takmer 97 % celkovej produkcie sa nachádza na západnom Slovensku.

Tabuľka 30. Bilancia Cukrovej repy

Ukazovateľ	M.j.	Koniec hospodárskeho roka				Zmena					
						08-07		09-08		10-09	
		2007	2008	2009	2010	m.j.	%	m.j.	%	m.j.	%
Osevná plocha	tis. ha	27,69	18,87	10,90	15,94	-8,82	-31,85	-7,97	-42,24	5,04	46,24
Zberová plocha	tis. ha	27,72	18,85	11,12	15,95	-8,87	-32,00	-7,73	-41,01	4,83	43,44
Hektárová úroda	t/ha	49,46	44,89	61,07	56,34	-4,57	-9,24	16,18	36,04	-4,73	-7,75
Produkcia	tis. ha	1370,91	846,50	678,12	898,81	-524,41	-38,25	-168,38	-19,89	220,69	32,54

zdroj : Štatistický úrad SR, MP SR,

Produkcia cukrovej repy vzrástla o 32,54 % oproti predchádzajúcemu hospodárskemu roku a dosiahla tak úroveň 898,81 tis. ha v hospodárskom roku 2009/2010, pričom do tohto obdobia sme mohli sledovať postupný pokles produkcie.

Tabuľka 31. Priemerný vývoj cien výrobcov Cukrovej repy

Ukazovateľ	M.j.	Koniec hospodárskeho roka				Zmena					
						08-07		09-08		10-09	
		2007	2008	2009	2010	m.j.	%	m.j.	%	m.j.	%
Cukrová repa	€/t	32,86	29,78	27,83	26,29	-3,08	-9,37	-1,95	-6,55	-1,54	-5,53

zdroj : Štatistický úrad SR

Minimálna cena prvovýrobcov cukrovej repy sa v hospodárskom roku 2009/2010 pohybovala na úrovni 26,29 €/t, čo bolo menej o 5,53 % oproti predchádzajúcemu obdobiu a táto cena bola najnižšia za celé sledované obdobie.

4.3 Živočíšna výroba a determinanty jej vývoja

V sledovanom období živočíšna výroba nadobúdala negatívnu tendenciu a každým rokom sa znižovala okrem jednej komodity a to vajec. Tento zaznamenaný fakt je výsledkom na jednej strane potrebných vysokých vstupných nákladov na živočíšnu výrobu a na druhej strane neochotou kupcov a spotrebiteľov zaplatiť adekvátnu cenu za dosiahnutú produkciu, nakoľko na našom trhu figurujú aj zahraniční výrobcovia, ktorí si môžu dovoliť ponúknuť na trh ich výrobky za nižšie ceny, i keď ich produkcia je kvalitou často neporovnateľná z kvalitou našich výrobcov. V konečnom dôsledku, aby naši výrobcovia pokryli aspoň vstupné náklady, sú donútení znižovať ceny, čo zapríčiňuje nerentabilnú výrobu a následne v ďalších rokoch musia znižovať aj samotnú produkciu.

Rok 2010 môžeme z hľadiska hydinárov označiť za jeden z najkomplikovanejších rokov v histórii. Príčinu tohto stavu môžeme nájsť najmä v dramatickom prepade cien a neustále rastúcom podiele dovozu hydinových produktov zo zahraničia.

Tabuľka 32. Úroveň živočíšnej výroby na 1 obyvateľa

Ukazovateľ	M.j.	Koniec hospodárskeho roka				Zmena					
						08-07		09-08		10-09	
		2007	2008	2009	2010	m.j.	%	m.j.	%	m.j.	%
Jatočné zvieratá spolu	kg.ž.hm	34	31	27	25	-3	-8,8235	-4	-12,903	-2	-7,4074
Hovädzí dobytok	kg.ž.hm	7	7	6	5	0	0	-1	-14,286	-1	-16,667
Ošipané	kg.ž.hm	26	24	21	19	-2	-7,6923	-3	-12,5	-2	-9,5238
Jatočná hydina	kg.ž.hm	20	19	18	17	-1	-5	-1	-5,2632	-1	-5,5556
Mlieko	l	193	190	170	164	-3	-1,5544	-20	-10,526	-6	-3,5294
Vajcia	kusy	224	220	217	229	-4	-1,7857	-3	-1,3636	12	5,53

zdroj : Štatistický úrad SR, MP SR,

Produkcia jatočných zvierat má po celú sledovanú dobu hospodárskych rokov klesajúcu tendenciu. Na začiatku sledovaného obdobia dosahovala produkcia jatočných zvierat 34 kg.ž.hm. na 1 obyvateľa a na konci sledovaného obdobia sa produkcia ustálila na hodnote 25 kg.ž.hm.

Tento trend bol zapríčinený nie len poklesom jatočného hovädzieho dobytku, ale aj poklesom jatočných ošipaných, pretože pri tejto komodite sledujeme dramatický pokles, nakoľko už dlhšiu dobu táto komodita nezaznamenala nárast v produkcii. V sledovanom období sa produkcia ošipaných znížila medzi hospodárskym rokom 2006/2007 a 2007/2008 o viac ako 7 % a následne ďalší hospodársky rok poklesla o 12,50 % až sa v hospodárskom roku 2009/2010 zastavila na úrovni 19 kg.ž.hm. na 1 obyvateľa.

Jatočná hydina v sledovanom období klesala každoročne približne o 5 % až sa produkcia ustálila v hospodárskom roku 2009/2010 na úrovni 17 kg.ž.hm. na 1 obyvateľa.

Produkcija vajec nezaznamenala dramatický pokles v sledovanom období, ako ostatné komodity v živočíšnej výrobe, ale dokonca medzi hospodárskym rokom 2008/2009 a 2009/2010 vzrástla o približne 5 % na úroveň 229 ks na 1 obyvateľa.

Produkcija mlieka nadobúdala počas celého sledovaného obdobia negatívny trend a najväčší pokles zaznamenala medzi hospodárskymi rokmi 2007/2008 a 2008/2009, kedy sa znížila o približne 10 %.

4.3.1 Hovädzí dobytok

Trh s mäsom je veľmi citliví na zmenu príjmu obyvateľov. Predpokladá sa, že produkcia jatočného hovädzieho dobytku aj naďalej bude prevyšovať dopyt, keďže kvôli stále narastajúcim nákladom na výrobu naši chovatelia nemôžu zatriktívniť ceny voči zahraničným predajcom na našom trhu.

Tabuľka 33. Bilancia Hovädzieho dobytku spolu

Ukazovateľ	M.j.	Koniec hospodárskeho roka				Zmena					
						08-07		09-08		10-09	
		2007	2008	2009	2010	m.j.	%	m.j.	%	m.j.	%
HD spolu	tis.ks	501,80	488,40	471,90	465,50	-13,40	-2,67	-16,50	-3,38	-6,40	-1,36
HD na 1 obyvateľa	kg ž.hm.	7,00	7,00	6,00	5,00	0,00	0,00	-1,00	-14,29	-1,00	-16,67

zdroj : Štatistický úrad SR, MP SR,

Produkcia hovädzieho dobytku spolu nadobúdala počas celého sledovaného obdobia klesajúcu tendenciu a medziročne od prvého hospodárskeho roku v sledovanom období až po posledný sa znižovala v priemere o 2,47 %.

Tabuľka 34. Priemerné ceny platené výrobcom za jatočné zvieratá bez DPH

Ukazovateľ	M.j.	Koniec hospodárskeho roka				Zmena					
						08-07		09-08		10-09	
		2007	2008	2009	2010	m.j.	%	m.j.	%	m.j.	%
Jatočné býky	€/kg.j.hm	2,80	2,75	2,76	2,75	-0,05	-1,79	0,01	0,36	-0,01	-0,36
Jatočné jalovice	€/kg.j.hm	2,16	2,15	2,11	2,10	-0,01	-0,46	-0,04	-1,86	-0,01	-0,47
Jatočné kravy	€/kg.j.hm	1,87	1,87	1,79	1,79	0,00	0,00	-0,08	-4,28	0,00	0,00
Jatočné teľatá	€/tis.ks	1,98	1,98	1,96	1,96	0,00	0,00	-0,02	-1,01	0,00	0,00

zdroj : Štatistický úrad SR

Priemerná cena jatočných býkov mala v sledovanom období kolísavú tendenciu až sa v hospodárskom roku 2009/2010 ustálila na hodnote 2,75 €/kg.j.hm. Priemerná cena jatočných jalovic mala počas celého sledovaného obdobia klesajúcu tendenciu a v hospodárskom roku nadobudla hodnotu 2,10 €/kg.j.hm. Najmenšie výkyvy v priemerných cenách zaznamenali ceny jatočných kráv a jatočných teľiat a to pokles medzi hospodárskymi rokmi 2007/2008 a 2008/2009. Priemerná cena výrobcov jatočných kráv poklesla na úroveň 1,79 €/kg.j.hm a priemerná cena výrobcov jatočných teľiat poklesla na úroveň 1,96 €/kg.ž.hm.

4.3.2 Kravské mlieko

Počet prvovýrobcov mlieka na území Slovenskej republiky každoročne klesá a v súčasnosti Ministerstvo Pôdohospodárstva registruje len 591 prvovýrobcov mlieka. Tento stav je zapríčinený vysokými vstupnými nákladmi na výrobu mlieka a v určitom období bol likvidačný pre výrobcov aj dramatický pokles ceny surového kravského mlieka.

Tabuľka 35. Bilancia Kravského mlieka

Ukazovateľ	M.j.	Koniec hospodárskeho roka				Zmena					
						08-07		09-08		10-09	
		2007	2008	2009	2010	m.j.	%	m.j.	%	m.j.	%
Priemerný počet dojníc	tis.ks	182,50	177,20	169,50	161,50	-5,30	-2,90	-7,70	-4,35	-8,00	-4,72
Produkcja mlieka na 1 obyvateľa	l	193,00	190,00	172,00	164,00	-3,00	-1,55	-18,00	-9,47	-8,00	-4,65
Produkcja mlieka	tis.t	1074,66	1057,25	957,33	915,50	-17,41	-1,62	-99,92	-9,45	-41,83	-4,37

zdroj : Štatistický úrad SR, MP SR,

Produkcja kravského mlieka, tak isto ako väčšina komodít živočíšnej výroby, mala v sledovanom období negatívnu tendenciu a každoročne sa znižovala. Na začiatku sledovaného obdobia v hospodárskom roku 2006/2007 nadobúdala hodnotu 1074,66 tis. t, ktorá poklesla v hospodárskom roku 2009/2010 na úroveň 915,50 tis. t kravského mlieka. Najvýraznejší pokles bol zaznamenaný medzi hospodárskym rokom 2007/2008 a 2008/2009, kedy sa produkcia kravského mlieka znížila o 9,45 %.

Neustály pokles produkcie kravského mlieka je zapríčinený aj poklesom dojníc, ktoré v sledovanom období tiež každoročne klesali, až nakoniec v hospodárskom roku 2009/2010 sa ustálil počet dojníc na 161,5 tis. ks.

Tabuľka 36. Priemerná nákupná cena surového kravského mlieka bez DPH

Ukazovateľ	M.j.	Koniec hospodárskeho roka				Zmena					
						08-07		09-08		10-09	
		2007	2008	2009	2010	m.j.	%	m.j.	%	m.j.	%
Mlieko	€/100kg	31,21	36,92	19,63	26,09	5,71	18,30	-17,29	-46,83	6,46	32,91

zdroj : Výkaz ML, MPSR

Najväčšiu krízu v produkcii surového kravského mlieka môžeme pozorovať medzi hospodárskymi rokmi 2007/2008 a 2008/2009, kde môžeme sledovať dramatický medziročný pokles priemernej ceny surového kravského mlieka o 46,83 %.

V hospodárskom roku 2009/2010 sa cena za surové kravské mlieko ustálila na hodnote 26,09 €/100kg, ktorá predstavuje medziročný nárast oproti predchádzajúcemu hospodárskemu roku o 32,91 %.

4.3.3 Ošípané

Chov ošípaných sa na území SR stáva ekonomicky stratovým a pokiaľ sa nezmenia podmienky tohto chovu, môže vzniknúť situácia, že tento chov bude realizovať len zopár zanietených chovateľov. Vysoké ceny vstupov a nízke ceny jatočných ošípaných predznačujú ďalšie postupné znižovanie počtov prasníc v úžitkových, ako aj v kontrolovaných chovoch.

Priemerná cena výrobcov jatočnej ošípanej nadobúda od hospodárskeho roku 2007/2008 klesajúcu tendenciu a v hospodárskom roku 2009/2010 sa cena ustálila na hodnote 1,36 €/kg.

Tabuľka 38. Priemerná cena výrobcov jatočných ošípaných

Ukazovateľ	M.j.	Koniec hospodárskeho roka				Zmena					
						08-07		09-08		10-09	
		2007	2008	2009	2010	m.j.	%	m.j.	%	m.j.	%
Jatočné ošípané	€/kg	1,54	1,65	1,47	1,36	0,11	7,14	-0,18	-10,91	-0,11	-7,48

zdroj : Štatistický úrad SR

Celkový počet prasníc na začiatku sledovaného obdobia dosahoval hodnotu 62,01 tis. ks a následne zaznamenal dramatický pokles o 28,32 % na úroveň 44,45 tis. ks. V hospodárskom roku 2009/2010 chov prasníc sa ustálil na hodnote 41,26 tis. ks. Zväz chovateľov ošípaných by chcel súčasnú krízu v tomto živočíšnom odvetví riešiť z vládou Slovenskej republiky a dohodnúť sa na novej pomoci, aby sa tak dokázali vyhnúť úplnej likvidácii tohto odvetvia živočíšnej výroby.

Tabuľka 37. Celkový počet prasníc

Ukazovateľ	M.j.	Koniec hospodárskeho roka				Zmena					
						08-07		09-08		10-09	
		2007	2008	2009	2010	m.j.	%	m.j.	%	m.j.	%
Prasnice	tis.ks	62,01	44,45	43,92	41,26	-17,56	-28,32	-0,53	-1,19	-2,66	-6,06

zdroj : Štatistický úrad SR

4.3.4 Hydinárska produkcia

Klesajúci vývoj v hydinárskej produkcii je zo značnej miery spôsobený liberalizáciou obchodu po vstupe SR do EÚ, zhoršujúcou sa ekonomikou výroby našich producentov a rastom konkurencie zo strany okolitých štátov.

Odvetvie hydiny očakáva negatívny vývoj najmä na základe zavedenia smernice EÚ o minimálnych štandardoch v chove brojlerových kurčiat a blížiaceho sa zavedenia smernice Rady 1999/74 EC od roku 2012 o povinnosti produkovať konzumné vajcia v obohatených klietkach, alebo v alternatívnych chovoch s podlahovými systémami, voliérami, prípadne v chovoch vo výbehoch.

I keď dopyt po jatočnej hydine v poslednom období narastal, produkcia na území Slovenskej republiky klesala, pretože spotrebitelia uprednostňujú produkty od zahraničných výrobcov, nakoľko ponúkajú tovar za nižšie ceny.

Tabuľka 39. Priemerné ceny platené výrobcom za jatočnú hydinu a triedené konzumné vajcia

Ukazovateľ	M.j.	Koniec hospodárskeho roka				Zmena					
						08-07		09-08		10-09	
		2007	2008	2009	2010	m.j.	%	m.j.	%	m.j.	%
Jatočné kurčatá	€/kg.ž.hm	0,89	0,98	0,79	0,77	0,09	10,11	-0,19	-19,39	-0,02	-2,53
Jatočné sliepky	€/kg.ž.hm	0,61	0,58	0,58	0,55	-0,03	-4,92	0,00	0,00	-0,03	-5,17
Brojlerové morčky	€/kg.ž.hm	1,52	1,51	1,32	1,23	-0,01	-0,66	-0,19	-12,58	-0,09	-6,82
Vajcia sk. L	€/tis.ks	76,18	81,62	81,23	80,86	5,44	7,14	-0,39	-0,48	-0,37	-0,46
Vajcia sk. M	€/tis.ks	70,54	76,28	73,42	73,14	5,74	8,14	-2,86	-3,75	-0,28	-0,38

zdroj : Štatistický úrad SR

Priemerné ceny jatočných sliepok a brojlerových moriek každoročne v sledovanom období dosahovali klesajúcu tendenciu. Priemerná cena jatočných sliepok sa v hospodárskom roku 2009/2010 ustálila na hodnote 0,55 €/kg.ž.hm. a priemerná cena brojlerových moriek sa v tom istom hospodárskom roku ustálila na hodnote 1,23 €/kg.ž.hm.

Priemerná cena jatočných kurčiat v hospodárskom roku 2007/2008 sa ustálila na hodnote 0,98 €/kg.ž.hm., ktorá bola oproti predchádzajúcemu roku vyššia o 10,11 %. Od tohto hospodárskeho roku priemerná cena jatočných kurčiat nadobúdala už len klesajúcu tendenciu a v hospodárskom roku 2009/2010 sa ustálila na hodnote 0,77 €/kg.ž.hm.

Priemerná cena vajec sk. L nadobúdala v hospodárskom roku 2009/2010 hodnotu 80,86 €/tis. ks a priemerná cena vajec sk. M nadobúdala v tom istom hospodárskom roku hodnotu 73,14 €/tis. ks.

Záver

Poľnohospodárstvo vo väčšine krajinách sa spolupodieľa na tvorbe národného hospodárstva malým percentuálnym podielom. Avšak úloha, ktorú napĺňa voči obyvateľom je oveľa väčšia. Poľnohospodárstvo má na starosti zabezpečiť prísun výživy obyvateľom.

Ako sme spomínali už v úvode súčasná vláda Slovenskej republiky nevníma odvetvie poľnohospodárstva ako prioritu na prvom mieste. Tento fakt sa v konečnom dôsledku odrazil v následkoch, ktoré boli zapríčinené prírodnou katastrofou vo forme povodní. V dažďových obdobiach nie sú povodne ničím nezvyčajným na našom území krajiny a tak je prekvapujúce, že súčasná a ani minulé vláda nemysleli na možné následky povodní a nevytvorili rezervný fond pre odškodňovanie poľnohospodárov v prípade živelných pohrôm.

Poľnohospodárstvo v našej krajine prekonáva veľmi zložitú obdobie, ktoré bolo zapríčinené nie len povodňami, ale aj pretrvávajúcimi následkami ekonomickej krízy, ktorá zasiahla všetkých globálne. Tieto, ale aj veľa iných negatívnych príčin, ktoré pôsobili na poľnohospodárstvo majú za následok pokles celkovej poľnohospodárskej produkcie, ako v rastlinnej výrobe, tak aj v živočíšnej.

V bakalárskej práci sme sa zameriavali na komoditnú štruktúru produkcie na území Slovenskej republiky a na determinanty jej vývoja. Pokiaľ by sme chceli hodnotiť celkovú produkciu v hospodárskom roku 2009/2010 z hľadiska regionálnej úrovne, najvýkonnejšie poľnohospodárstvo by sme našli v oblasti západoslovenského regiónu, kde sa rastlinná produkcia podieľala hodnotou 527,10 mil. € z celkovej rastlinnej produkcie v hodnote 850,60 mil. €. Živočíšna produkcia dosahovala najvyššiu úroveň tiež v oblasti západoslovenského regiónu a bolo to 448,90 mil. € z celkovej živočíšnej produkcie v hodnote 813,40 mil. €.

V štruktúre produkcie nášho poľnohospodárstva sú z hľadiska najväčších osevných plôch najdôležitejšie komodity, ako sú obilniny a olejniny, ktoré dosahujú aj najvyššiu produkciu.

Najdôležitejšie komodity, ktoré sa pestujú u nás z obilnín sú pšenica, ktorá v hospodárskom roku 2009/2010 dosiahla úroveň produkcie 1537,90 tis. ha, jačmeň, ktorý v tom istom hospodárskom roku dosiahol úroveň produkcie 675,50 tis. ha

a kukurica, ktorá tiež v tom istom roku dosiahla úroveň produkcie 988,10 tis. ha. Kukurica bola v tomto roku označená za nedostatkový tovar. Túto situáciu zapríčinili už spomínané povodne, i keď produkcia tejto komodity nebola najnižšia, jej hodnota nepokrýva naplánovanú spotrebu a krajina nebude môcť byť sebestačná.

Druhou najdôležitejšou kategóriou rastlinnej produkcie sú olejniny. Sem zaradujeme k najviac dôležitým repku, ktorá v hospodárskom roku 2009/2010 dosiahla úroveň produkcie 386,69 tis. ha a slnečnicu, ktorá v tom istom hospodárskom roku dosiahla úroveň produkcie 187,24 tis. ha. Atraktivita týchto komodít je neustále v náraste nakoľko sa v súčasnosti rozbehol trend biopalív.

Zo živočíšnej produkcie sme sa zamerali na hovädzí dobytok, surové kravské mlieko, ošípané a hydínarsku produkciu. Produkcia hovädzieho dobytku zaznamenáva neustáli pokles a v hospodárskom roku 2009/2010 sa ustálila na úrovni 465,50 tis. ks. Stále menej atraktívnou sa stáva výroba surového kravského mlieka. Vysoké vstupné náklady a prepád cien z minulých rokov zapríčinil, že produkcia v hospodárskom roku 2009/2010 dosahovala úroveň 164,00 l mlieka na 1 obyvateľa. Chov ošípaných je v existenčnej kríze a chovatelia prehlásili, že pokiaľ im vláda nepomôže obávajú sa totálnej likvidácie tohto odvetvia v živočíšnej výrobe. Produkcia ošípaných v hospodárskom roku 2009/2010 dosiahla úroveň 19 kg.ž.hm na 1 obyvateľa. Hydínarska produkcia tiež klesala tak isto ako všetky ostatné odvetvia.

Príčina straty konkurencieschopnosti našich výrobkov, je daná aj slabou ochranou štátu našich výrobcov voči zahraničným dodávateľom. V rámci EÚ máme najprísnejšie pravidlá na plnenie kvality výrobkov. Pokiaľ chce štát ochrániť domáci trh a teda výrobcov aj spotrebiteľov pred nekvalitnými a lacnými výrobkami, mal by vyžadovať rovnaké naplnenie normy kvality ako vyžaduje od našich výrobcov.

V rámci informačnej kampane by sme sa mali zamerať na strednú vekovú vrstvu obyvateľstva, ktorá žije v domácnosti s deťmi. Rodičom vždy záleží na kvalite potravín, ktoré konzumujú ich deti. Európske fondy poskytujú možnosť čerpať z nich na informačné kampane, ktoré sú zamerané na zlepšenie národného hospodárstva a života obyvateľstva. Už v minulosti sa informačné kampane zaoberali tematikou mlieko. Ďalšie roky by sme sa mohli zamerať na kampane , ktoré by riešili kvalitu našich mäsových výrobkov.

Pokiaľ chce poľnohospodár dosiahnuť, čo najviac rentabilnú produkciu, musí sa zamerať na dobrý výber štruktúry produkcie, pretože správne umiestnená výroba do

vhodnej oblasti mu môže pomôcť v budúcnosti znížiť náklady na výrobu. Viacerý poľnohospodári na našom území sú schopný udržať produkciu rentabilnú len vďaka podporným fondom z Európskej únie, ale ani táto možnosť nie vždy pomôže obstáť v konkurencii.

Poľnohospodári na našom území zastávajú názor, že spoločná poľnohospodárska politika Európskej únie má diskriminačný charakter. Pri vyslovení záveru práci, zastávame obdobný názor, nakoľko platby našim poľnohospodárom sa ani zďaleka nepribližujú platbám členských krajín, ktoré sú v tejto únii už dlhšie. V súčasnosti lobujú viaceré krajiny za reformu spoločnej poľnohospodárskej politiky a chcú, aby v roku 2013 vstúpila do platnosti spoločná poľnohospodárska politika, ktorá je skutočne rovná pre všetkých.

Ďalší problém, ktorý sa dotýka rastlinnej aj živočíšnej produkcie je vysoké daňové zaťaženie na potraviny. Podľa najnovších informácií z médií a z vlády, sa v súčasnosti nechystá reforma, ktorá by sa zaoberala znižovaním daní. Avšak príliš vysoké ceny potravín slovenských výrobcov nedokážu obstáť v konkurencii z lacnejšími substitútmi zo zahraničia, kde si výrobcovia môžu dovoliť stanoviť nižšie ceny, nakoľko majú nižšie vstupné náklady a poberajú vyššie finančné podpory na základe spoločnej poľnohospodárskej politiky, i keď ich kvalita často nezodpovedá kvalite našich výrobkov.

Vyššie vstupné náklady poľnohospodárov na výrobu boli zapríčinené aj zrušením daňového zľavenia červenej nafty, ktorá sa využívala v tomto odvetví. Už aj tak dosť vysoké vstupné náklady na spracovanie rastlinnej výroby sa len navýšili.

Pokiaľ si chceme zachovať aspoň kúsok z našej národnej histórií musíme sa snažiť ochrániť naše poľnohospodárstvo pred úpadkom, pretože toto odvetvie je jedným z najstarších na našom území. Naše výrobky sú charakteristické vysokou kvalitou a preto je nelogické zásobovať vlastný trh zahraničnými nekvalitnými výrobkami. Liberalizácia zahraničného obchodu síce na jednej strane priniesla nové príležitosti, ale postavila našich výrobcov aj pred hrozby, ako sú nízke ceny, ktorým sa nedokážu vyrovnáť. Jediným spôsobom, ako sa dá riešiť celá táto situácia, je úzka spolupráca poľnohospodárov so súčasnou vládou Slovenskej republiky a snaha nájsť spoločné riešenia, ktoré budú akceptované obojstranne.

Zoznam použitej literatúry

1. BIELIK, Peter. – BANDLEROVÁ, Anna. – BELICA, Milan. – ŠIMO, Dušan. 2001. *Podnikovo – hospodárska teória agrokomplexu*. 2. vyd. Nitra : SPU, 2001. 270 s. ISBN 80-7137-861-5.
2. BIELIK, Peter. – HRON, Ján. – OKENKA, Imrich. – PODOLÁK, Alojz. – SVATOŠ, Miroslav. – TVRDOŇ, Jiří. 1999. *Ekonomika poľnohospodárstva a európska integrácia*. 2. vyd. Nitra : SPU, Praha : ČZU, 1999. 262 s. ISBN 80-7137-616-7.
3. BIELIK, Peter. – BELICA, Milan. – BLCHÁČ, Ján. – HUTNÍK, Felix. – KUZMA, František. – LAZARČÍK, Juraj. – PODOLÁK, Alojz. – ZOBORSKÝ, Ivan. 1998. *Agrárna ekonomika*. 2. vyd. Nitra : SPU, 1998. 247 s. ISBN 80-7137-480-6.
4. BOREKOVÁ, Božena. 2006. *Ekonomika agroodvetví*. 2. vyd. Nitra : SPU, 2006. 190 s. ISBN 80-8069-805-8.
5. ČERNÝ, Ivan. – MOLNÁROVÁ, Juliana. – PAČUTA, Vladimír. – POSPÍŠIL, Richard. 2009. *Rastlinná výroba*. 1. vyd. Nitra : SPU, 2009. 160 s. ISBN 978-80-552-0263-1.
6. DEMO, Milan. – HALMOVÁ, Daniela. – ĎURICA, Darko. 2005. *Základy poľnohospodárstva*. 1. vyd. Nitra : SPU, 2005. 148 s. ISBN 80-8069-598-9.
7. FRANČÁKOVÁ, Helena. – ČUBOŇ, Juraj. – MAREČEK, Ján. – BOBKO, Marek. 2010. *Hodnotenie poľnohospodárskych produktov*. 1. vyd. Nitra : SPU, 2010. 168 s. ISBN 978-80-552-0360-7.
8. PAŠKA, Ivan. – SIDOR, Emil. 2000. *Integrovaná živočíšna výroba*. 3. vyd. Nitra : SPU, 2000. 101 s. ISBN 80-7137-688-4.
9. PODOLÁK, Alojz. – SERENČÉŠ, Roman. – SERENČÉŠ, Peter. 2007. *Medzinárodný obchod a formovanie agroobchodnej politiky*. 1. vyd. Nitra : SPU, 2007. 215 s. ISBN 978-80-8069-863-8.
10. SIDOR, Emil. 2003. *Chov hospodárskych zvierat*. 1. vyd. Nitra : SPU, 2003. 133 s. ISBN 80-8069-156-8.

-
11. BORECKÁ, Svetlana. 2010. Predaj jatočného HD a oviec chovateľom k nárastu tržieb neprispieje. In *AGROBIZNIS*, roč. 12, 2010, č. 1, s. 19.
 12. BURIANOVÁ, Viera. 2010. Pestovanie repky olejky je rentabilné zväčša len vďaka podporám. In *AGROMAGAZÍN*, roč. 12, 2010, č. 11, s.12-13.
 13. GÖRÖZDI, Peter. 2011. Chov ošípaných na Slovensku a výkon kontroly užitočnosti. In *Slovenský chov*, roč. 16, 2011, č. 4, s. 10.
 14. JAMBOROVÁ, Mária. 2010. Hydinárske odvetvie bude čeliť nárastu nákladov, stratu stlmia vyššie ceny. In *AGROBIZNIS*, roč. 12, 2010, č. 1, s. 20.
 15. KARKULÍN, Dávid. 2011. SP WPSA chce byť bližšie k chovateľom hydiny. In *Slovenský chov*, roč. 16, 2011, č. 3, s. 40.
 16. MPSR. 2010. Správa o poľnohospodárstve a potravinárstve v Slovenskej republike za rok 2009. Bratislava : NOI, 2010 [cit. 2011-02-25]. 55 s. Dostupné na: <<http://www.mpsr.sk/sk/index.php?navID=122&id=4162>> ISBN 978-80-89088-95-9.
 17. MPSR. 2009. Správa o poľnohospodárstve a potravinárstve v Slovenskej republike 2009 (stav za rok 2008). Bratislava : NOI, 2009 [cit. 2011-02-25]. 47 s. Dostupné na: <<http://www.mpsr.sk/sk/index.php?navID=122&id=1964>> ISBN 978-80-89088-85-0.
 18. MPSR. 2010. Správa o poľnohospodárstve a potravinárstve v Slovenskej republike 2008 (stav za rok 2007). Bratislava : NOI, 2008 [cit. 2011-02-25]. 198 s. Dostupné na: <<http://www.mpsr.sk/sk/index.php?navID=122&id=1280>> ISBN 978-80-89088-72-0.
 19. JAMBOROVÁ, Mária. 2010. Obilniny situačná a výhľadová správa k 30.06.2010. Bratislava : VÚEPP, 2010 [cit. 2011-02-25]. 43 s. Dostupné na: <<http://www.vuepp.sk/publikacie4.html>> ISSN 1337-4478.
 20. MERA VÁ, Eva. 2010. Cukrová repa a cukor situačná a výhľadová správa k 30.09.2009. Bratislava : VÚEPP, 2010 [cit. 2011-02-25]. 387 s. Dostupné na: <<http://www.vuepp.sk/publikacie4.html>> ISBN 80-8058-541-9.
 21. TIBENSKÁ, Helena. 2010. Olejniny situačná a výhľadová správa k 30.06.2010. Bratislava : VÚEPP, 2010 [cit. 2011-02-25]. 54 s. Dostupné na: <<http://www.vuepp.sk/publikacie4.html>> ISSN 1337-4540.

-
22. TIBENSKÁ, Helena. 2010. Strukoviny situačná a výhľadová správa k 31.12.2009. Bratislava : VÚEPP, 2010 [cit. 2011-02-25]. 32 s. Dostupné na: <<http://www.vuepp.sk/publikacie4.html>> ISBN 978-80-8058-547-1.
23. TIBENSKÁ, Helena. 2010. Zemiaky situačná a výhľadová správa k 31.12.2009. Bratislava : VÚEPP, 2010 [cit. 2011-02-25]. 37 s. Dostupné na: <<http://www.vuepp.sk/publikacie4.html>> ISSN 1337-4494.
24. DELAYEN, Céline. 2007. The Common agriculture policy : A Brief introduction. B. m. : Institute for agriculture and trade policy, 2007 [cit. 2011-02-11]. 4 s. Dostupné na: <<http://www.iatp.org/iatp/publications.cfm?refid=100145>>
25. *Zúfalí pôdohospodári : Pre povodne im hrozia exekúcie.* 2010 [online] Bratislava : TASR, aktualizované 2010. [cit. 2011-04-15]. Dostupné na: <<http://aktualne.centrum.sk/domov/politika/clanek.phtml?id=1209534>>
26. *Ekonomický účet za poľnohospodárstvo : účet produkcie.* 2010 [online] Bratislava : ŠÚSR, aktualizované 2010. [cit. 2011-04-15]. Dostupné na: <<http://portal.statistics.sk/showdoc.do?docid=4788>>
27. *Chov ošípaných v SR prekonáva najväčšiu krízu od 50. rokov.* 2011 [online] Bratislava : TASR, aktualizované 2011. [cit. 2011-04-20]. Dostupné na: <<http://www.agroserver.sk/news/chov-osipanych-v-sr-prekonava-najvacsiu-krizu-od-50-rokov/>>
28. *Simon : Slovenskí farmári budú pripravený na zmenu chovu nosníc včas.* 2011. [online] Brusel : TASR, aktualizované 2011. [cit. 2011-03-15]. Dostupné na: <<http://www.agroserver.sk/news/simon-slovenski-farmari-budu-pripraveni-na-zmenu-podmienok-chovu-nosnic-vcas/>>
29. *SPPK : Situácia v agropotravinárskom komplexe je zo dňa na deň zložitejšia.* 2010. [online] Bratislava : TASR, aktualizované 2010. [cit. 2011-03-15]. Dostupné na: <<http://www.agroserver.sk/news/sppk-situacia-v-agropotravinarskom-komplexe-je-zo-dna-na-den-zlozitejsia/>>